

25
250
C.

SANCTI
AUGUSTINI,

HIPPONENSIS EPISCOPI,

OPERA OMNIA,

MULTIS SERMONIBUS INEDITIS AUCTA ET LOGUPLIATA.

EDITIO NOVA,

ACCURANTIBUS

D. A. B. CAILLAU,

CLASIONIS HONORARIO CESARANESI ET CALDERCENSIS.

NONNULLISQUE CLERI GALLICANI PRESBYTERIS.

INDEX GENERALIS.

VALERDE Y TELLEZ
FONDO EMETERIO

UNIVERSITATIS VALENTINAE
BIBLIOTECA VALENTINAE

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

PARISIIS,

APUD PAUL MELLIER, BIBLIOPOLAM,

PLACE SAINT-ANDRÉ DES ARTS, 11.

1842.

S.—GLORIEUX, E. TYPOGRAPHO EPLIS—MANDAR.

44694

BR 65

A 5

v.42

1835-42

Indice

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Capilla de la Universidad
Biblioteca de la Universidad

1835

MONITUM LECTORI.

Comperta apud omnes est, nec encomio indiget, indicis generalis utilitas. Nemo enim descit quanti fastidii sit et laboris, sine ejus auxilio, inquirere in magna et numerosa voluminum mole, ea quae scire cupimus. In tanta rerum copia et varietate distrahatur lectoris attentio, lassatur animus ac tædio sæpe afficitur, et præ operis difficultate, frequentius evenit ut inquirere desinamus quæ nostrum interserat cognoscere. His ergo incommodis occurrere volentes, maxima cura doctissimi Matritenses studuerunt suis in sanctorum Patrum editionibus indices texere virorum, sententiarum et rerum omnium memorabilium quæ in decursu voluminum reperiantur et tractantur. Hos indices generales et alphabeticos, qui sunt quasi synopsis et breviarum omnium SS. Doctorum operum, multis adjunctis in nostra editione nova, et quibusdam ad majorem elucidationem mutatis et auctis, nostros ferimus ad opera sancti Augustini episcopi Hippoensis, sancti Ambrosii Mediolanensis episcopi, sancti Joannis Chrysostomi archiepiscopi Constantinopolitani, sancti Gregorii Nazianzenis Theologi, quorum indicem uno, uno veluti intitu, suam tant lecturi subjunguntur res omnes notati digniores prout in voluminibus occurrunt. Boni igitur consule quidquid est laboris, lector benevole; fruere et vale.

Nota. Prior numerus litteris Romanis expressus, totum designat; secundus notis Arabicis, paginam indicat.

AARON medius inter Moysen et populum, vi, 212. Aaronis et Moyses non solam officia, sed et meritis fuerunt signa futurorum, *ibid.* 474. Suum sacerdotium cepisse ab Aaron videtur, *ibid.* 967. Aaronis sacerdotio quare promissa æternitas, cum inuendum esset, iii, 387. Aaronis sacerdotium defecit, *ibid.* 383. In Aaronis ministerium fuit, in Moysen principatus, vi, 212. Aaroni imputatur peccatum Israelitarum, *ibid.* 296. Aaron erranti populo ad idolum fabricandum non consensit inductus, sed cessit obstreclis, ii, 185. Ex virgine nasci potuit qui sine semine germinare fecit virgine Aaron, xxxii, 88. Virgo Aaronis germinantis factum narratur, *ibid.* Virgo Aaronis miraculum Virgini matri accomodatur, *ibid.* 84. Aaronis

virgo, Virgo Maria fuit, *ibid.* 85. Liberrimus a Moysse et ab Aaronis facta interpretatio allegorica, xxxi, 17.
 ABADEKES, nomen paganorum, xxxviii, 291.
 ABBA Patrem significat, x, 73; xi, 236. Quare abba et pater ab apostolo Paulo simul junguntur, xix, 339. Abba et pater, quia duo populi in Christo, x, 73; xi, 236.
 ABDIAS quid prophetavit, iii, 476. Quo tempore Abdias prophetavit non invenitur, *ibid.*
 ABEL Luctus interpretatur, iii, 257. Abel gratia cælestis et predestinatus, 217. Abelis sacrificium cura a Deo sacrificium, Novi Testamenti fides, xxxvii, 391. Abel immolatus, primitiæ Ecclesie, xi, 531. Abel martyrium dedicavit, xxxvii,

008004

337. Abel figura Christi, III, 231, 253, 257; XXVIII, 322. et iustorum persecutione ad impiis sustinendum, III, 249, 321. Abel milium fuit civitatis Ibi, XII, 406. Abel primus civis civilis coelestis, III, 217. Abelis sanguis clamat de terra, VII, 198.

ABELIUM seu ABELIANI vel ABELIOTE hieretici, XXVII, 249. Filios non generabant, sed adoptant qui sibi succederent, *ibid.*

ABELINUS interpretatur Lapis Adjectus, III, 393.

ABELONA dea, sic dicta ab abentibus, II, 193, 310.

AGARIS Regis ad Jesum epistolam citat Darius, XII, 295. Idem Darius Jesum ad Agarven perxisse ait, multaque illi et civitatibus beneficia prestasse, *ibid.*

AGRAI, flexit David, I, et sanguine manni revocavit, XXI, 94.

AGRIELOR interpretatur Regnum patris mei, VII, 311, 320; VIII, 463, 466. Abimelech rex Philistorum, VII, 340, 348. Nomen Abimelech pro Achis positum, VII, 509. Abimelech ad quem abiit Isaac, an alterab eo ad quem perferat ebram, VI, 153. Abimelech et feminis eius an libi detraeta, et postea restituta, XXIV, 234; XXV, 198. Abimelech ignorantia iustitia nomine male innotuit a Juliano, *ibid.*

AGRI GERMANICA, XXXI, 404.

AGRI TENSIS Salvium quemdam ab Ecclesia expulerunt, etique plagas intulerunt, XXXI, 221, 223, 241.

AGRIACTATE volentibus nos translatus ad ablativum spiritalem, VII, 416. Abierunt ante tempus, XI, 480.

AGRIARE se oculibus jussim est, XVIII, 525. *Vide* NEGARE SE.

AGRIARIUM seu Abominari, sic aliqui habere ut nec homo videtur, XVII, 290. Abominari quandoque Deus dicitur, non ad peccandum, sed ad disciplinam, XI, 298, 299. Abominari solent diti exarchetici, VII, 446.

AGRIANITIO ab omni dicta, XII, 436. Abominatio desolationis tunc facta est, quando reversa est Jerusalem, *ibid.* 132.

AGRIANITUS factus resurrexit, XXVI, 154. Abrius factus resurrectoris nec affirmare neque negare videt Augustinus, IV, 267. Probabilis videtur resurrectoris, *ibid.*

AGRIANITUS, non pertinet puerperum nomine, VI, 362.

AGRIANUM in regione Chaldaeorum natus est, III, 309, 910. Abraham quo tempore natus, *ibid.* 431-433. Et quo anno vita Thare natus et egressus de Charan, VI, 124-126. Quoto vita anno de Chara egressus est, III, 313. Abraham tempore antequam spemiam Aegyptiorum, III, 402, 403.

Abrahe cur nomen mutatum est, et que utriusque nominis significatio, III, 337. Abraham cur primum nomen cum posteriore non retinet, Jacob vero contra, XIX, 50. Ex Abraham Hebraeos sic appellatos fuisse credibile est, XII, 390.

Abraham an ex fide justificatus, an ex operibus, VII, 437 et *seqq.* Abraham fide placuit Deo, XIII, 61, 62. Abrahae coelected ad fidem, XVII, 158, 159. Abrahae opus sine fide qualecumque esset, nihil profecisset, VII, 439. Abraham per fidem justificatus vitam antequam esset circumcensus, III, 266.

Abraham. An fuerit Angli qui apparuerunt Abrahae et Loth, III, 338. Abrahae Trinitas tota apparuit, XXX, 164 et *seqq.* Abraham animo exire de terra sua praesens jussus est, III, 315, 316. Abraham Transduvalis appellatus est ex e regione unde venerat, VI, 130. Abrahae promissio quo anno facta? III, 308. Duplex promissio Abrahae facta est, *ibid.* 316, 319, 340 et 367. Abrahae facta est promissio terrae amplissima, VI, 329. Promissio facta de dimata Abrahae et ipsius semini terra Chanaan, III, 322. Quomodo promittitur Abraham terrae Chanaan in aeternum, *ibid.* 334. Terra Abrahae promissa in possessionem aeternam aut spiritualiter accipi debet, aut secundum tempus eius non constituitur filii, VI, 131.

Abrahae promittitur posteritas multiplicanda ut stella coeli, III, 325. Promissio facta Abrahae de spiritali semine impleta per incarnationem Christi, III, 369. Posteritas Abrahae coelesti felicitate donanda hoc promissio significat videtur, *ibid.* 325. Multiplex seminis Abrahae segregatio, *ibid.* 282, 332 et 338.

Quomodo orbis terrarum in semine Abrahae contentus, *ibid.* 360. Abraham non dubitavit in fide quando petii signum, *ibid.* 327. Quid significat sacrificium quod obtulit Abraham, cum possessisset quod illius quaerebatur deoperetur, XI, 437. Abrahae sacrificium, figura immaculationis Christi, III, 325.

Abrahae nondum proles de Sara promissa, cum de Agar suscepisse voluit, XVII, 330. Abraham non peccavit accedens ad Agar ancillam, XXIX, 35, 36. Nec aliquo se contaminavit adulterio, *ibid.* 330.

Abrahae corpus quomodo emortuum, XXXV, 200, 201. Abrahae corpus emortuum dicitur respectu Sarae senioris, VI, 133. Non erat emortuum respectu Gethurae, *ibid.* 149. Abraham per miraculum suscepit Isaac de Sara, VI, 133. Abrahae fecunditas restituta est, non libido, XXIV, 247; XXXV, 200 et *seqq.* Abrahae, cum genuit Isaac, concupiscentia non defuit, XXXV, 245. Abraham concupiscentiae malo bene usus est, XXXVI, 246, 247. Caro Abrahae simul habebat et valdas praeservationes et medicamentum vulneris, V, 505.

Abraham castitatem coelibum habebat in habitu, castitatem nuptiarum in usu et habitu, XXVI, 275. Abraham qua ratione melior sit continentibus, *ibid.* 276. Abraham continentis merito, quam in habitu habebat, Joanni non impar, *ibid.* 275. Abraham laudatur quod viri literatus sit feminis, XXVI, 282. Quid significat quod post mortem Sarae iterum uxorem duxit, XXXI, 419. Conjugium Abrahae cum Gethurae aliquid mystice significat, VI, 150. Abraham, Isaac et Jacob propter Christum conjuges, propter Christum patres fuerunt, III, 339.

Abraham uxorem suam ad concubium duobus regibus vendidisse calumnialiter Fostius, XXXVIII, 246; XXX, 34. Abraham a Faustis originatius vindicatur, VI, 128. Abraham non mentitus est dicendo Saram esse sororem suam, III, 320. Sed cautela humana tacuit uxorem, XXXI, 37. Quid hoc cautela figurabat? *ibid.* 41.

Abrahae risus quid significet, III, 384. Abrahae risus fuit admirationis et laetitiae; Sarae autem risus fuit dubitationis,

VI, 134. Abrahae seni cur natus sit filius, XXVII, 386. Conjugium quod celebravit Abraham die quo ablatas est Isaac, referendum est ad spiritalem significatum, VI, 139.

Abrahae tentatio a Deo, XVII, 160. Abraham non peccavit quod filium Deo jussu voluit immolare, VII, 394, 398; III, 39, 46. Abrahae factum quomodo voluit filium immolare, quod Deo jubente fuit obediens, Deo non jubente, quid fuit nisi denegatio XXXII, 223. Abrahae fides et pietas in filii sui oblatione et obedientia, XVII, 158, 159, 165, 166. Abrahae obedientia magna, qua res difficillima imperata, III, 192. Abrahae fides in oblatione filii Isaac, et hujus rei sacramenta, VII, 413, 414. Abraham in similitudinem Patris aeterni adducitur, III, 442. Abraham propter obedientiam filium Isaac preferendus, III, 349; IV, 482.

Abraham fuit propheta, XVII, 164. Quidquid Scriptura dicit de Abraham, et factum est, et propheta est, *ibid.* Abraham vidit Verbum in sinu Patris, XI, 481, 488. Abraham demonstrat est Filii Dei sacramentum, XXX, 225. Est Christi incarnatio revelata, XXXV, 175, 176. Incarnationem Domini novit Abraham, XVI, 481. Quare Abraham fecit jurare servum suum sub femore suo? VI, 481; VIII, 295.

Abraham semen secundum hyperbolen dicitur futurum sicut arena maris, VI, 130. Abraham in Christo pater multarum gentium, III, 347. Quia non est omnibus gentibus vocata perinet ad genus Abraham, III, 190. Abrahae progeniem perdidit, qui ab ejus fide degegerunt, XIII, 61, 62. Abrahae progeniem perdidit Judaei non credendo, *ibid.* 62. Abrahae nomen immortuo iactat Judaei, VIII, 242. Abrahae duo filii, duo Testamenta, XVI, 122.

Abrahae semen, et filii, qui, X, 465 et *seqq.* Abrahae filii in qui sunt ex fide, XXX, 83 et *seqq.* Abrahae filii credendo facti sumus, VII, 413; XIII, 62. Fideles omnes Abrahae sunt filii, XXX, 525 et 532. In semine Abrahae benedictus qui fidem Abraham imitantur, XXXVI, 414. Abrahae filii nos, imitando ejus fidem, XX, 52. Abrahae semen facti sunt

imitatione fidei, credentes in Christum, xxx, 36 et 190. Reges quomodo ex filio Abraham, vi, 132.

Abraham olea, xxxv, 397. Abrahæ inseritur oleaster gentium, xxxv, 391. Abraham ad Ecclesiam pertinet, xvii, 478. Abrahæ quod per promissionem donavit Deus, ad fidem nostram pertinet, xxxv, 11.

Abraham in divitis pauper, x, 186; xvii, 298 et 299. Et in bonis operibus non inflatus, xvii, 298. Munera ab Abrahamo filiis concubinarum suarum distributa mystice quod significant, vi, 150.

Abraham paterus Loth, xxix, 62. Successio pacifica Loth et Abrahæ, ex charitate, iii, 321. A diluvio ad Abraham mille septuaginta et duo anni fluxerunt, iii, 304. Ab Abraham usque ad Moysen generationes septem per Jacob numerantur, duodecim per Esau, vi, 176.

Abrahæ sinus, xxv, 201; xi, 307; v, 618; xvii, 298; xxxix, 190; xxxiv, 388. Abrahæ gremium, ii, 25. Abrahæ sinus intelligitur remota sedes quietis atque secreta ubi est Abraham, xv, 901. Abrahæ sinus an ad inferos pertinet, xi, 511. Abrahæ sinus non esse in inferis censet Augustinus, xi, 307, 308. Abrahæ in suis presentia divinitatis antiqui fusti inebriantur, xi, 308.

ABRAHAMUM, locus ubi sunt corpora Palmarum, vi, 199, 205, 206. Distat a monte Calvaria triginta milibus, vi, 199.

Abrazze, xxvii, 218.

ABREVIATIO in mysteriis baptismi usitata, xxxvii, 476. *Vide* BAPTISMUS.

ABSALON sive Absalon interpretatur Patris pax, vii, 122, 124, 165. Quomodo patris pax, cum patrem bello persecutus sit, *ibid.* Absalon impius plus potorem sanctum David exsuperans quam rebellis affinis, xxxiii, 207. Quod potuit consulari David de morte Absalon, xi, 463. Absalon figuravit Judam proditorem et falsos fratres, vii, 122 et seqq.; xxi, 409.

ASCENDERE oculos aliquotum, anorem eorum conciliare, vi, 448.

ASCENDERE. Abscondit se a conspectu Dei, qui deserto ipso incipit jam amare quod sinus est, xxvii, 472. Abscondimus vultus Dei, vii, 427, 431;

xxx, 413. Absconditum tabernaculi Dei, quid sit, vii, 436.

ASSERS, qui sensu abest censetur, x, 507.

ASSORTIRE, xxxii, 458.

ABSORTIO ET ASSORTIRE. Absolvere est innocenter iudicare, xvii, 360. Deus reum non absolvit, sed peccata contra converso, *ibid.* *Vide* SOLVERE. Absolveri potestas Ecclesie tradita, xvi, 56. Absolutio peccatorum per Ecclesiam dari potest, suscipi autem ipse mortuus, non nisi iustus clamante Domino potest, xi, 45.

ASSORTI vivi, et mortui absorpti quinam sint, ix, 174. Ecclesia non absorbet vivos, sed prius maciat, viii, 34; xii, 64.

ABSTINENTIA. Abstinentia ceremoniarum observare non licet nisi quas ratio approaverit, vi, 479. Abstinentia Manichæorum superstitiosa, xxvii, 570 et seqq. Non immunditia obscuro timenda est, sed immunditia cupiditatis, xvii, 263. Abstinentiam ab aliquibus cibis nihil profdes potatit Jovinianus, xxvii, 247. Abstinentia laudabilis triplex causa, ad comprimendam detractionem, ad tuendam infirmitatem, propter charitatem, xxvii, 568, 570. Abstinentia rerum terrenarum sepe facilius est quam temperatus usus, xxvii, 273, 274, 276.

In abstinentia cibi et potus discretio servanda, iv, 401. Abstinentia quali suspicienda tempore Quadragesimæ, xviii, 84, 90. Abstinentia delirata et rienda, xxvii, 568. Abstinentia a vino delicata, xii, 100. *Vide* QUADRAGESIMA.

ABSTINERE ab omni re mala quasi dicatur, xxxv, 26. Abstinerre a carnisibus quia immundicia patitur, contra fitem est, xxxvii, 322.

ABSTRACTUM inuovit plus esse quam concretum, xi, 432.

ABUNDANTIA intelligitur quasi rei nimium exuberantis effusio, i, 137. Abundantia hominis in paradiso vera; post peccatum abundantia que est? germana, calamitas, vii, 379, 380. Ab ipsa abundantia tunc egestas aliena est, i, 437. Abundantia non est apud divites, vii, 379, 380. Abundantia nostra ipse Deus, xii, 41.

ABUNDANTIO in fundo Strabonianiæ

diocesis Hipponensis ordinato presbytero Ecclesiam committere noluit Augustinus ob male conversationis ejus indicia publica, xxxix, 23.

ACCEBRARE et scire, non nisi eorum est quos abundantia non corrumpit, xxvii, 274. Abundare dicitur per antiphrasin, quod non est, vi, 578; xxvi, 496.

ACUSUS rerum culpandos, non res ipsa, xxvii, 302.

ACUSUS quid? xi, 124; xi, 53, 54. Acusus cor hominis, vii, 248; x, 20. Abyssi nomine latentia corda mortuorum, et profunda cogitationes significantur, xii, 242. Abyssus est in corde bonæ et in corde malo; sed hæc nuda sunt Deo, *ibid.* Abyssus humane conscientie tuda est oculis Dei, xxv, 227. Abyssus profunditas peccatorum, quo quisque pervenit contemnendo Deum, viii, 45; *et*. Abyssus predicatoris verbi, x, 21. Abyssi nomine intelligitur materies informis in Genesi, xxix, 343. Abyssus et tenebræ super faciem abyssi, xxv, 325, 326. Abyssus abyssum invocans, quid, xxv, 375.

ACADEMIA. In Academia, Archesilaus Polemon, Polemoni Xenocrates, Xenocrati Plato successit, xxxix, 378. Academia tertia principis antiorque dictus Carneades, i, 104. Academia schola Platonis, iii, 82. Sic dicta quia a populo esset secreta, i, 80.

ACADEMICA philosophia, xxxv, 65. De rebus etiam manifestissimis dubitabat, xxx, 506; xxxi, 35. Academiae utriusque veteris ac novæ dissidium, i, 50. Nova Academia non tam contra veterem quam contra Socrates contumata est, *ibid.* Unde nota sunt que novæ Academiae tribuuntur, *ibid.* 103.

ACADEMICI philosophi a Platone instituti, iv, 7. Academici philosophi iidem qui Platonicæ, vi, 381. Academici veteres quod senserit de finibus honorum et malorum, iv, 12, 13. Academici veteres longius abstraverunt novis, potentes beatitudinem in hac vita, *ibid.* 18, 19. In quo differunt novi Academici a veteribus, *ibid.* 7.

Academici novis incerta sunt omnibus, iv, 47. Academicorum placita fuerunt, homini scientiam non posse contingere, i, 48, 49. et tamen hominem

posse esse sapientem, *ibid.* Academici sententiam verum non posse comprehendere, *ibid.* sapiens totum manus in acquisitione veri collocatum esse, *ibid.* sapientem nulli rei assensu debere; errare autem eum qui assensum rebus incertis omnia autem iucerta esse, *ibid.* suspensionem assensionis magnam esse sapientis actionem, *ibid.* 49. nihil esse turpius quam opinari, *ibid.* Academici non potuerunt in dubium vocare animi quosdam per se ipsam firmissimas perceptiones rerum verarum, xxxi, 67. Academicorum dubitationem tanquam dementiam Christiani detestatur, iv, 47. Academici, putantes eorum peccatum et ideo omnium assensionem suspendendam, refelluntur, xxvii, 110.

Academici philosophi longe in alia quam vulgo creditum est fuerit sententia, xxxvii, 254. Academici philosophi Platoniam doctrinam occultabant, ne irruentibus passim periculis et rudibus, nullo modo posset liquida puraque servari, *ibid.* quia inveniendi carni falsi approbato, *ibid.* 255. quia nonnulli inventionem ipsam veri in carnis sensibus ponebant, xxxix, 375. Academicorum sententiam de fallacia sensus humani quomodo explicat Petlianus, xxxix, 163.

Academicorum argumenta eruditissimæ negotium facesscant, i, 39, 40. Vel etiam ipsi Augustinus, *ibid.* 37. In Academicorum sententiam propendebat Augustinus initio, xxviii, 24. Crediti tamen eo certo consilio sententiam eam dissimulasse, neque sensisse ut vulgo putantur, i, 101, 102. Contra Academicos libri tres ab ipso scripti in successu antiphrasin, *ibid.* 57.

Academici a Mœnicia dieti Caducarii, i, 124. Lepidus Ciceronis locus de Academicis, *ibid.* 79.

ACATIS classicis oculis nulla cataplasmate ex Eucharistia curatus, xxxvii, 119.

ACA MUTR Romuli, iii, 460.

ACEDARI VINUM, xtri, 206.

ACERAB abstulit labores Nabuthæe iniuste, Israel vero abstulit labores Chanaanæ iuste, xx, 471. Achab cor fallacis spiritus seluctus, x, 56.

ACHREI, iii, 122.

ACHAN. Quo Dei iudicio peccato Achan

crepi sunt ab hostibus filii Israël, xxxvii, 245.

ACHILLES, xxix, 303.

ACTORIAL interpretatur Fratris ruina, vii, 165.

Achis rex Geth, vii, 508. Achis interpretatur, Quando est, *ibid.* 511, 515, 520, 537. Achis intellectus nomine Ahimolech, *ibid.* 509.

ACCEDERE. Non locorum intervallis acceditur ad Deum, aut receditur a Deo: dissimilis factus, longe recessisti, similis factus, proxime accedis, x, 412, 506. Accedimus ad Deum, vel recedimus ab eo, non loco, sed conscientia: non vehiculo, sed animo: non pedibus, sed affectibus, xii, 449. Acceditur ad Deum per penitentiam, vii, 530. Accedunt gentes, fide sectando, corde imbandi, charitate currendo, *ibid.* 529, 530. Accedamus ad Christum, ut illuminemur, non ut tenebimur, *ibid.* 529.

ACCENTES in enclitichis Græcis non continentur, vii, 200.

ACCESSIO critica medicis vocatur, xxv, 114.

ACCESSUS ad Deum, xxv, 25. *Vide* ACCEDERE.

ACCEPTIO personarum, xv, 347. Acceptio personarum, quid, xxxiv, 432.

Acceptio personarum non est, nisi iniquitas non est, *ibid.* Acceptio personarum non est quod gratia uni detur, alteri non detur, *ibid.* 453. Acceptio personarum in electione ad honores ecclesiasticos, non leve peccatum, xl, 297.

ACCEPTIOREM personarum Deum non esse ex parvulorum causa probatur, xli, 66, 68 et seqq.

ACCENSUS arguit semper aliquam rei mutationem, xxx, 333.

ACCENSUS separabile et inseparabile, xxx, 333.

ACCITERE iniquitatem, pro. ignoscere aut oblivisci iniquitatem, vi, 32.

ACCIPITER necat panis, xxvii, 84. ACCLAMATIO plebis, xvii, 382.

ACCUSATIO perversa falli, fortunæ, diaboli vel Dei in peccatis, xxvi, 223. In accusationibus nonnullorum adversus alios quomodo iudicandum, xxxvii, 27. Accusationes hereticorum contra Catholicum presbyterum admitti nec possunt nec debent, xli, 378.

ACCUSATIONUM duo genera, x, 34. Accusant molli in alio, quod in corde proprio cogitant facere, ix, 230.

ACTUM Christo in cruce oblatum, quod gustare noluit, quid significet, viii, 256; ix, 325.

ACIES luminis, quod lux et tenebræ dijudicatur, per oculi pupillam dirigitur, vii, 247.

ACTIO. Actionis bonitas aut malitia unde dignoscenda, xxx, 76. Totæ hominis actio bona est converti ad Deum, v, 423. Quid in actione querendum est, iv, 50. In omni motu actiosis et initium et finis debet attendi, ii, 317. Que ad gloriam Dei spectat qualis sit, xxxviii, 469. Quod fit a te, Deus facit in te. Nunquam fit a te, quod non ipse Deus facit in te. Sed aliquando facit in te, quod non fit a te, xxviii, 80. Juste ac bene aliquid fieri non ideo putandum, quia Deus fieri soluit, xxvi, 586.

Actiosis laborum cur plerique vitant, quoniam regendis populis idonei esse possint, xxx, 60, 61. Actiosis negotium iustum suscipit necessitas caritatis, iiii, 185. Actio beatorum non erit operosa, xxv, 538. Actio et cognitio beatorum hominum faciunt, xxvi, 192, 193. Actiosis cognitioque ordinata consensio, pax anime rationalis, iv, 36, 40. *Vide* AERE.

ACTIVA vita prius et uberius fecundatur, xxx, 56. Activam vitam nemo propter se expetit, sed propter contemplativam, *ibid.* 54.

Actio Apostolorum quidam Manichæi repudiant, xli, 318; xxvii, 4, 40, 50, 51; xxix, 173. et hinc libro nolant credere, xiv, 192. Actuum Apostolorum lectio celebris in Ecclesia, xxxvi, 57. Actuum Apostolorum liber omni anno in Ecclesia recitatus, xiv, 474.

Actuum Apostolorum liber legi solitus a domino Pasche, xii, 122.

ACULUS mortis peccatum, quare, vii, 158.

ACTUSIMORUM hominum vanitas dolenda, ii, 323.

ACTUSIMUS prefectus et consul, xiv, 170.

ADAM interpretatur Homo, vocabulum commune utriusque sexui, iiii, 258, 259. Adam Hebræo sermone hominem

significat, xxxvii, 551, 554. Adam orbem terrarum nomine suo significat, x, 442, 443. In nomine Adam quatuor orbis terrarum partes demonstrantur, xv, 50, 64. Quadragenarius-secularis numerus invenitur, xv, 64.

Adam prius homo, xxviii, 399. Ade et Eva origo iuxta Manichæos, xxvii, 594, 395. Adam et Evam ex parentibus principibus fumi asservunt natos, ut et bene velle posset et male: postea vero sic erit, ut male velle non possit, xxvi, 181. Libera servitus Ade expediabit, iiii, 191.

Adam qua ætate et statura conditus fuerit, v, 335. Adam et Eva non formati in illo die spiritali primitus condito, *ibid.* 340. Adam non aliter formatus fuit quam haberent causa primordiales, *ibid.* 357, 360. Insufflatio Dei in Adam quid significet, xxvii, 460. Dei flatus in Adam aut ipsa anima est, aut ipsa facta est, xli, 164. Difficultates varias si anima Ade non prius creata quam corpori inspirata, v, 339 et seqq.

Adæ exstas, v, 473, 473. Per exstas factus est Adam particeps angelicæ curiæ, *ibid.* Ex costa Adami sopiti formata Eva eique matrimonio iuncta quæ sibi veli, xxvii, 466. Quando inmisit ei Deus soporem ut de latere illi conjungere faceret, typhon gerbat Christi dormientis in cruce, ix, 14, 15, 173; iv, 271. Adam figura Christi, Eva figura Ecclesiæ, viii, 228. Adam evigilavit tanquam propheta plenus, v, 473, 474. Ad quid Adamo data femina, xxx, 521.

Adamo Deum excessu dicit mulieres unde genealogia inducite, anilis traditio Judæorum, xlix, 387.

Adam qualis creatus, iv, 293. Ad imaginem Dei quomodo creatus, xxv, 521. Ab sapienti conditus sit, xlii, 473; xxvii, 461. Sapientia in Adamo excolentissima; xxxvii, 204, 205. Adam creatus est iustus, xli, 499, et cum bona voluntate, iiii, 181. Adamo dona gratiarum in creatione collata, xxxvi, 35. Gratia si homini defuisset, non sua culpa recidisset, *ibid.* Grata primi hominis qualis, xxxvii, 525; xxxvi, 35. Fortissimo dimisit Deus atque permisit facere quod vellet, xxxvi, 42. Adamo non tanta gratia collata est, quam Sanctis, *ibid.* 38. Potentior est gratia in Christo data, qua

efficitur ut homo in bono permanere veli, quam gratia Ade, *ibid.* 34, 35. *Vide* GRATIA. Præius homo Catholicæ dogmate magis bonus conditus prædicatur, quam Pelagiano, xxxvii, 472. Manichæus negans Adamum bonum a Deo conditum, non Genesis vel Paulinæ Epistolæ auctoritate, sed ratione convincitur, xxxvii, 475. Sic oportebat prius hominem fieri, ut et bene velle posset et male: postea vero sic erit, ut male velle non possit, xxvi, 181. Libera servitus Ade expediabit, iiii, 191.

Adam in natura sine culpa et vitio, xxvii, 391. Ade natura inculpata et sine vitio creata, xxxvii, 484, 520, 521; xxxvi, 29. Adam non creatus est in carne infirma, neque aliquem genuit ante peccatum, xi, 92. Generaturus fuisset posterus etiam si non peccasset, xxi, 460, 470. Adam non est creatus in carne peccati, xxxvii, 329, 330. Ade caro non est similisdo peccati, xxvi, 364. Adam et Eva eque creati, xxxvii, 197. Adami et Evæ lapsus, xxv, 4, 5. Adam creatus et instructus ad resistendum tentationibus et acquirendam vitam æternam cecidit deceptioe diaboli per mulierem, *ibid.* 8. Præiorum parentum lapsus tristis effectus atulit, *ibid.* 9. Quam grande et luctuosum fuerit Ade peccatum, *ibid.* Peccatum post veniam admittum multo gravius est peccato Adami, propter redemptionis gratias absum, *ibid.* 41. Aperit oculos in Adam et Eva quid, xxxvii, 428. Adam malum nescisset, xli, 382, xxxii, 347.

Adæ felicitas ante peccatum, iiii, 210. Homo quam beatus et libera voluntatis ante peccatum, xxxvii, 463. Homo ante lapsus beatus, sed non plane, xxxvii, 30, 31. Futurus perfecte beatus, si stetit, *ibid.* Que ista hostilitas, *ibid.* Adam in paradiso ante peccatum beatus, quod ad delectationem presentis boni, quolibet iusto, iiii, 23, 24. Adami natura ante peccatum quam sublimiter stabat, xxxvii, 501, 502.

Adam a Deo factus voluntatis bone, xxxvii, 467. Adami voluntatis vitæ ante peccatum, xxxvii, 33, 40. Adam ante peccatum poterat omnia que volebat, quomodo, xxxvii, 334. Adam sic factus est, ut nihil omnino

voluntati ejus resisteret, si vellet Dei precepta servare, *xxviii, 94.*
 Adam Dei lumine et amore egreditur ad perseverandum, *iii, 389.* An Adamus accepit perseverantiam domini, *xxvii, 29.* Adam quomodo peccavit non perseverando si perseverantia domini non accepit, *ibid.* Primus homo gratiam sibi ad perseverandum necessariam accepit, sed in ejus relictam arbitrio, *xxvii, 34-40. Vide PERSEVERANTIA.*
 Adam liber ad opus bonum creatus est, *xxviii, 521; xxxvi, 320.* Adam poterat legem facile custodire si vellet, *xxviii, 320.* Adam per liberum suum arbitrium stare potuit, *xxvii, 20, 31.* Adam poterat et non peccare si nollet, *xxvii, 473.* In conditi hominis erat viribus non discedere a Deo, *xxvii, 117, 118.* In Ade arbitrio erat cum Dei adiutorio diabolum vincere, *iii, 212.* In peccata Ade non erat bene vivere sine Dei adiutorio, erat autem male vivere, *ibid.* Justitie retinenda non sufficiebat ejus liberum arbitrium, nisi divinum adiutorium praeberetur, *xvii, 167, 368.* Adam adiutorio, quod necessarium est iam ad resistendum corruptione non indiget, *xxvii, 32.* Homo per liberum ad sistendum Deum deseruit, *ibid.* Adam arbitrio suo factus est malus, *xvii, 228.* Adam per liberum arbitrium perdidit merita, per quod potuit illa habere, *xxvii, 40.* Adamus materis fuisset meriti non posse peccare, si perseverasset, *ibid. 41. Vide LIBERTAS.*
 Ade corpus quale fuit, *iii, 139, 145.* Adam secundum corpus terra erat, *xxviii, 268.* Ade primo corpus animale, *iii, 145, 146, 147, 155.* Adami et Evae corpora ante peccatum non erant corruptibilia, *xxvii, 521.* Adami corpus prius animale, postea spiritale factum esse quidam opinati sunt, *v, 362.* Discutitur haec opinio, *ibid. 364, 365.* Ade corpus spiritale factum fuisset merito obediens, *iii, 155.*
 Adam non patiebatur discordiam carnis et spiritus, *xxvii, 367; xxviii, 468.* Nec necessitatem contandi cum vitulis, *xxvii, 344, 370.* Ade corpus ante ejus perfectae famulaturae, *xxviii, 367.* Anima Ade ante peccatum, etiam

si tantum spiritale corpus sed animale, tamen pro arbitrio relictam, *xii, 93.* Adam plenum habebat dominium in membra sua, *xxvii, 427.* Adam si concupiscentiam ante peccatum habuisset, miser fuisset, *xxvii, 466.* Adam miserum facit Pelagianus etiam in paradiso, *ibid. 473.* Transientia Adam miserum cum fecisset, *xxvii, 31; 32.* Adam ante peccatum nudus a simulatione, sed divina hinc vestitus, *xxvii, 472, 473.* An Adam haberet affectus timoris et doloris ante peccatum, *iii, 183.* Nullam potestatem corporis egritudine, *xii, 463.*
 Adam mortalem factum, qui sive peccaret sive non peccaret mortuum esset, dogma Coelestis, *xxvii, 67.* et Pelagianorum, *xxvii, 251, 252; xxxvi, 362, 374; xxxvii, 190, 194, 512; 513, 520, 531.* Hoc dogma Pelagius in iudicio Palamini damnavit, *xxxvi, 374.* Fictio ejusdem damnavit haeresin suam, ne damnaretur, *xxvii, 473.* Licit in iudicio Palamini damnavit dogma suum Pelagius, tamen non timuit tenere Pelagianus, *ibid. 47, 48.* Adam ejus non peccasset, fuisse vel corpore mortuum desinunt Pelagiani dicere, ut existimat Augustinus, *xlii, 46; 47.* Adam mortuum non timebat, *xxvii, 473.*
 Adam immortalis est creatus, *xxviii, 575.* Adam immortalis creatus est, quatenus poterat non mori, *v, 366.* Adam poterat non mori si peccare noluisset, *xxviii, 473.* Adam non mortuus fuisset nisi peccasset, *iii, 145, 146, 147; xxxvii, 268; xxxviii, 306.* Adam in corpus spiritale mutatus a terra, *xxviii, 268.* Adam si non peccasset, sine defectu fuisset amicus, et tempore quo Deus vellet a mortalitate ad immortalitatem sine media morte venturus, *ibid. 269.* Adam et postori ejus potuissent in antiquam formam circa mortem mutari, *v, 452.* Si Adam iuste vivisset, corpus ejus in spiritali habitudine autem fuisset, nec vivisset in mortem, *v, 364, 367, 369, 410.* Adam post genitos filios, sine interpositione mortis, ad meliora perducitur fuisset, si non peccasset, *xxvii, 167.* Adam et Eva eorumque posteris si preceptum Dei non violasset, ita erant victuri quantum in

corpore animali, ut nunc vivunt Elias et Enoch, *xxviii, 574, 575.* Adam si non peccasset, talis esset vite sanctorum sine mortis experimento, qualis erit post resurrectionem, *iii, 182, 183.*
 Adam licet spiritalis mente, corpus tamen habuit animale, etiam in paradiso constitutus, *v, 371.* Ade non spiritale, sed animale corpus a Deo formatum est, *ibid. 361.* Corpus Ade ex hoc mortale, ex quo animale, *ibid. 362, 363, 367, 367.* Ade corpus factum est propter peccatum; non mortale, sed mortuum, *ibid. 267.* Adam quatenus mortalis creatus, *xxvii, 235.* Adam mortalis erat conditione corporis animalis, immortalis beneficio Conditoris, *v, 367.* Adam etiam non peccasset, mortuus fuisset, nisi de ligno vite edisset, *iii, 145.* Adam in paradiso habebat et de lignorum fructibus refectionem contra defectionem, et de ligno vite stabilitatem contra vetustatem, *xxviii, 269, 270.* Adam ante lapsum unus est ligno vite, *ibid. 366.*
 Adam morti addictus, quia peccavit, *xxviii, 533.* Adam mortuus merito culpe, non necessitate naturae, *ibid. 512.* Adam et Eva ex quo peccaverunt, per mutabilitates aetatum, morbo quodam concepto ierunt in mortem, *xxviii, 284.* Adam mortuus esse dici potest ipso die, quo de ligno comedit, *iii, 149.* Adam quot modis mortuus est, *ibid. 120; 120.* Adam mortuus animae, non corporis, peccato meruisse quidam non recte arbitrantur, *v, 364, 365.* Ade spiritus quidam morte infidelitatis extituit, *xxviii, 273.* Adam per peccatum factus est homo vetus qui corrumpitur, *etc., v, 368.* Adam mortalis factus genuit homines mortales, *iii, 113.*
 Ade quomodo locutus sit Deus, *v, 343.* aliqua specie corporali, *ibid. 430.* Adam non iheri voluit, *xxvii, 367, 380.* Adam cor prohibuit sibi a re bona, *ix, 403, 404.* Adam et Eva quare a ligno scientiae boni et mali prohibiti, *xxviii, 366.* Prohibitio facta Adamo non veniens de ligno scientiae defraudatione, *xxvii, 346; 347, 348.* In prohibitione, *etc., nec instituit Deus quod obisset, nec voluit quod non potuit, nec infructuose voluit quod homo non erat*

servaturus, jubere, *ibid. 348, 351.* Ideo preceptum licet levisimum dedit ei Deus, ut se esse Dominum commemoraret, *iii, 191.* Adam non cibus, sed prohibitus cibus perdidit, *xxviii, 300.* *Vide LIGNUM SCIENTIAE.*
 Adam cor creatus, qui praesciebatur peccaturus, *xxvii, 291.* Cur Deus iussit Ade et Evae, quod sciebat illos non esse servaturos, *xxviii, 355.*
 Ade tentationem et essum cur Deus permisit, *xxvii, 302; iii, 213, 214.*
 Adam Deus in ea salute, in qua conditus erat, custodire voluisset, si praescisset non peccaturum, *xxvii, 167.* Deus non ignarus fuit Adamum peccaturum, sed simul praesens quid boni et iusti de peccante esset facturus, *xxvii, 448.* Tentatio et culpa Adami permessa est ad utilitatem posterorum, *v, 527.* Adam animalis primum, deinde spiritalis tum effectus est, cum in paradiso praecipuum perfectionis accepit, *xxvii, 460.*
 Adami lapsus causa, *xv, 294.* Qua ratione Adami ad peccandum inductus sit, *xv, 338.*
 Adam non creditur serpenti, *xvi, 396, 398.* Adam dicitur ab Apostolo non esse adductus, *iii, 183.* Adam licet non seducitur, non tamen ideo minus tenet, *ibid.* Adam non erravit sed necessitudine socialis peccavit, *ibid.* et amici quidam benevolentia non carnis vitioe concupiscentia, *xvi, 398.* Adam inhiatus est Evam peccando, *xxvii, 449.*
 Ade peccatum ab animo cepit per elationem, *xxvii, 332.* Adam superbia cecidit, *xvi, 551.* Ade peccatum a superbia primo incepit, et defectione a summo homo, *iii, 187, 188, 189.*
 Adam appetivit non esse sub dominatione Dei, *v, 426.* Adam inter paradisi delicias potuit servare iustitiam, *xxviii, 188, 184.* Adam aviditiam cepit, quippe cui Deus sufficere non potuit, *xvi, 551.* Rapere voluit divinitatem, perdidit felicitatem, *ix, 321.* In Ade praeviatione voluntas mala operi precessit, *iii, 187.* Adam sine certamine victis, *xxvii, 473.* Ad mundum fugit a facie Dei, *xii, 420.* Creditur Deum facile indulturum veniam peccati, *v, 550.*

Excusationes Adami et Eve plenas super peccatum, *ibid.* 534. Quo sensu dixit Deus: Ecce Adam factus est tanquam unus ex vobis, v. 539. Adam prius deseruit Deum, quam deseruit est, *ibi*, 129. Ade peccatum ex eo tempore requiri debet, ex quo potuit vivere vel bene, vel male, v. 349.

Adami lapsus nihil Deo nocuit, xv. 522. *Vide* Hosio. Adami peccatum non potuit perturbare Dei consilium, *ibi*, 183. Adam casus ad experimentum cavendū debet nobis valere, non ad imitationem peccandi. Ideo ille occidit ut nos surgamus, *viti*, 139. Peccatum Ade necessarium fuisse absolutum esse credere, *ibi*, 204. Adam etiam non peccasset, potuissent tamen posteri ejus peccare, *ibid.* 182.

Peccatum soli Ade imputandum, non arbori aut Deo, *xxiii*, 35. Cur Deus sciam Adam peccaturum, non eum revocavit a peccato, *ibid.* 37. Adam non ideo malus, qui gentis homicida, *ibid.* 41. Nec Deus quia Ade creator, *ibid.* 42. Novus Adam erimen Adami prioris reparavit, *ibid.* 159. De ipso Adam Christus venit, sed peccatum de Adam Christus non habuit, *ibid.* 174 et 176. In verso Adam invenitur numerus mysticus quadraginti et sex, quomodo, *ibid.* 175. Christus pro Adam mortuus est, *ibid.* 184.

Adam in paradiso peccavit, *xxxiv*, 282. Adami apostasia ineffabilis, *xxxvii*, 47. Culpa magna fuit, *ibid.* 533. Peccatum magnum, *xxxviii*, 373. Tanto gravior quanto facilius peccatum est, *xxxix*, 501; *xxxix*, 38. Ade tanto gravior peccatum quanto ei fuit liberius ab eo abstinere, *xxxix*, 23, 24. *Vide* LIBERTAS. Ade peccatum grandius, quam videre possimus, *xxxix*, 282; *xxxix*, 294. An Ade peccatum gravius quam Cain et Sodomitarum, *xxxix*, 505. Ade peccatum quare tant grave, *iii*, 186, 191; *xxxvi*, 447.

Ade impiieta quanta fuerit indicat, et divina Scriptura, et ipsa generis humani miseria, *xxxvii*, 51. Ade peccatum granditate simpliciter estimatum, *xxxix*, 505, 506, 507, 532. Ade peccatum non ut videatur grande, leve ac prope nullum supplicium esse contentid

Julianus, quod meruit, *xxxvii*, 527, 533, 535. Ade peccato peccata posterorum quamlibet horrenda sequari vel preferri non debent, *ibid.* 501, 502. Cur Adam post lapsam ante Evam interrogatus, v. 553.

Ade damnatio justa, *iii*, 191. Adami poena, v. 558. Ade peccati poena justissima, *xxxix*, 504.

Que fuit Ade poena, *111*, 191, 192, 193. Quid perdidit Adam per peccatum, v. 568. Adami imaginem Dei perdidisse peccato, quomodo accipiendum, *111*, 337. Adam amissa beatitudine in miseriam projectus est, *xvii*, 448. De poenis Ade et Eve inflicis, *xxxvii*, 476. Adam in quales miseria ceciderit malo suo liberi arboris, *111*, 198. Adami poeni post liberum ejus peccatum, in necessitatem precipitanti, *111*, 94, 95, 96. Ab illa necessitate, Adami poeni per gratiam liberantur, *ibid.* 93. Ade inobedientia inobedientia retribuitur est, *111*, 192. Inobedienti homini hoc est poena reddita in semetipso, ut ei vicissim non obediat nec a semetipso, *111*, 447. Obedientia Adamo fuisse mercedi; poena inobedientie sanctis ejus posteris est exemplo, *ibid.* 348.

Adam prius quam peccaret, nec carmen peccati habuit nec similitudinem carnis peccati, *xxxvii*, 296. Adam non tantis factis, quales nascuntur hodie infantes, *ibid.* 407, 408. Alia fuit Ade et Eve conditio, alia posterorum, *ibid.* 467. Adam non ad infantem lebetudinem se infirmatum peccato vel poena redactus est, *111*, 118, 114. Quod in Adam fuit voluntarium, in nobis factum est naturale, *xxxviii*, 167. De poenis Ade et Eve in posteris transeunt, *xxxix*, 394; *xxx*, 476. Per peccatum Ade nuntiata nuditas, *xxxvi*, 203. *Vide* MEMBRA, VERITAS. Adam cur indutus tunicis pelliceis, *111*, 102, 103.

Adam paradiso expellitur, v. 559. Adam cur de paradiso dimissus, *xxxix*, 384. Adam separari debuit a ligno vite, v. 560. Adam tanquam excommunicatus fuit, *ibid.* Quare Adam contra paradysum collocatus, *ibid.* 561. Adam post peccatum in paradiso a Deo dimissus dicitur, non exclusus, quare, *xxxvii*, 480. Adam civis Jerusalem, peccando

factus est peregrinus, *xii*, 90, 91. Adam homo qui descendebat ab Jerusalem in Jericho, *xiv*, 320. In punitione Adami et ceterorum peccantium, nec futurorum improvidus Deus, nec impotens, nec malitiosus, nec emulus, *xxxix*, 348, 351, 353.

Ade peccatum ipsum solum lesisse et non genus humanum, dogma Galesiti, *xxxix*, 67. et Pelagianorum, *ibid.* 219. Ade peccatum non ipse soli nocuisse, et infantes non esse in eo statu, in quo Adam fuit ante peccatum, quo sensu intellexit Pelagus, *xxxix*, 162. Adam prius accepit morsum serpentis cum veneno, *xx*, 583. Ade culpa mors omnium, *xi*, 497; *xxxix*, 539. Et ejus pravariatione polluti omnes, *xxxix*, 453; 454. Adam unus homo et totum genus humanum, *xv*, 64. In Adam genus humanum tanquam radicem institutum est, v. 347. In Adam omnes unus homo finimus, *xxxix*, 276; 400; *xxxix*, 240; *xxxix*, 440; *xxxix*, 232, 253. In Adam omnes fuerunt quando peccavit, *111*, 128. In Adam omnes peccaverunt, *xxxix*, 31, 32. Ade poeni vinculo damnationis obstricti, *xi*, 325; *xii*, 30, 32.

Peccato et morti primi hominis obnoxii omnes nascuntur, et simul justitie vitæ eterne secundi hominis sociali resuscitantur, *xxxix*, 285. Ex Adamo trahitur originale peccatum, *xli*, 555, 567. Adami peccatum ab omni nascente etiam de parvulis repatis trahitur, *xxxix*, 281. Ade poeni per naturalia jura propagatis et peccato et damnationi obnoxii, *xxxix*, 503. Omnes filii Ade naturaliter mali, *ibid.* 8. Ade peccato humanum genus oleastrum factum est, *xxxix*, 223. Ex Adam Adam et super Adam multa peccata nascuntur, *xli*, 219. Ade peccatum quomodo et nobis alienum, et nostrum, *xxxix*, 426.

Adam. Initium peccati est Adam factum esse quatenus ceteri cum imitati sunt, docebant Pelagiani, *xi*, 251, 260. Pelagiani, qui docebant initium peccati ex Adam factum esse quatenus ceteri cum imitati sunt, refelluntur, *xi*, 261. Adam a posteris exemplo tantum peccandi vitari, *xxxix*, 347. Adam exem-

plum quidem est voluntate peccantibus, sed origo est cum peccato nascentibus, *xxxix*, 275, 276. Si in Adam omnes imitatione peccaverunt quia prius peccavit, in Abel omnes justificantur quia prius vite vixit, *ibid.* 282, 283. In Adam peccaverunt omnes, non imitatione tantum, sed contagione, *ibid.* 489; *xxxix*, 430; *xxxix*, 437. Ade peccatum non imitatione tantum, sed propagine in omnes transit, *xxxix*, 267, 269; *xxxix*, 288, 289. Similitudo transmissionis peccati ex Adam, *xxxix*, 438. Ad Adam pertinet omnis qui ex illa successione propagine nascitur, sicut ad Christianum omnis qui in illo gratie largiente nascitur, *xxxix*, 427, 447.

Adam et Christus ab Apostolo propositi, ille ut generatus, hic ut regeneratus auctor, *xxxi*, 388. Adam et Christum Apostolo proponente, imitationem imitationis, non regenerationem generationis opponunt Pelagiani, *ibid.* 419, 413. Secus Apostolus, *xxxix*, 32. In Adam non prima secundum Julianum forma peccati, sed maxima; similiter et in Christo non prima justitie forma, sed maxima, *xxxviii*, 508, 533. Adam forma peccati propter generationem, non propter imitationem, *ibid.* 507, 508. Peccare in similitudine pravariationis Ade, quod, *xxxix*, 278.

Adam ante lapsam sanguine Christi non indigni, *xxxvi*, 32. Adam ad quam rem proficeret poenitentia, *xxxvii*, 550. Adamus recte creditur per Christum ab inferni vinculis solutus, *ibid.* 451, 550. Adamum per Christi gratiam, quando descendit ad inferos ab inferni doloribus liberatum credit Ecclesia, *ibid.* 502. Adam Dei misericordia liberatus ex inferno, *xxxviii*, 499. Adam solum fuisse in inferno, Ecclesia censuit, *xi*, 306, 307. Primi parentes salvati, *xxxix*, 384. Adami saluti contradiunt Tatiani, *xxxix*, 224.

Adam primus, Adam secundus, *xxxvii*, 302. Adam quatenus forma futuri Ade secundi, *xxxix*, 268; *xxxix*, 362, 448, 450. Adam quomodo forma Christi, *xi*, 260. Omnes in Adam, omnes in Christo, *xi*, 269. In Adam Christus, et Adam in Christo, *xi*, 27. Nemo

in mortem nisi per Adam, nemo in vitam nisi per Christum, xl, 337. Adm. caro simul habuit et vultus pravacationis et medicamentum vulneris, v, 505. Adam non potuisse erui ex pravacatione nisi statim pristinae libertatis Christi Domini reformasset ventus, ait Innocentius, xl, 433. Quia occidit Adam, ideo descendit Christus; ille occidit superbia, ille descendit misericordia, xi, 546. Christus plus praestat regeneratis, quam eis Adam nocuerat, xi, 260.

Adam viciit in Job, xvii, 403. Adam vicius in paradiso, viciit in stercore, xvii, 495. Adam in stercore cauitior, quam Adam in paradiso, vii, 372. Ab Adam homines, a Christo filii hominum dicitur in Scriptura, xi, 24. non tamen ubique, *ibid.* 24, 25. Adam homo, non filius hominum, viii, 49. Cur quorundam tantum filiorum Ade nomina exprimantur in serie generationum, iii, 248, 249.

Adam au solos Cain et Abel ante Seth genuerat non potest affirmari, iiii, 243.

Adam utrum soletur corporeis oculis Deum videre, non evidenter apparet, xxx, 242.

Ab Adamo nondum sex millia annorum complerent, iiii, 406.

Adam si hodie moreretur, paucos dies viveret, xi, 264.

Adam origo duarum civitatum, iiii, 260, 267.

ADAMUS nulla alia vi praeter hircino sanguine vincitur, vi, 152.

ADAMIANI haeretici, eorumque dogmata, xxvii, 325.

ADALPHUS, a Thasballe, xxxi, 421.

ADODATUS naturalis filius Augustini, xxx, 207. Augustino horrore est illius ingenuus, xxx, 208. Quod magnum quiddam pollicebatur, i, 414.

ADODATUS interloquitur in libro de Beata Vita, xxx, 120, 125. Sensa ipsius sunt omnia, quae ex alterius colloquio persona referuntur in libro de Magistro edio Romae cum esset in annis sedecim, xxx, 208. Etatis anno ferme quatuor decimo cum Augustino baptizatur, *ibid.* Adodatus prematura morte raptus, *ibid.*

ADODATUS episcopus, xl, 389, 424.

ADONA, dea, sic dicta a commendatione adentium, ii, 193, 310.

ADRES frumenti, x, 122; xiii, 32. Adipem in escam non sumunt Judaei, vi, 365.

ADHIERE Deo quantum bonum, iiii, 62. Adhierre Deo beatissimum, xxvii, 508. Bonum est creato spiritui adhiescere Deo semper, ne quod adeptus est conversione aversione lumen amittat, xxv, 364. Adhierre Deo incorporaliter potest, qui potest Deum invisibiliter videre, xi, 138. Adhierre Deo non valetur, nisi dilectione, amore, charitate, xxvii, 508.

ADIMANTIS Manichaei discipulus, xvii, 276. Præsumitur dictus est Adias, xxix, 432. Adimanti opus sive liber, xxviii, 234, 275; xxix, 432. Adimanti error de anima relligitur, xxviii, 298. Eius calumniosa obiectio est Apostolus, xvii, 276. Adimanto solum Manichæum praeferebat Faustus, xxviii, 228, 275.

ADJUTORIO ad bene vivendum, xxvii, 34.

Ad juro te, pro, jura mihi, vi, 13.

ADJUTORIUM Dei nobis necessarium, xvii, 290, 310; xviii, 172; xix, 337, 400, 401; xx, 291, 297. Illud orandum ad faciendum bonum, xxvii, 78, 78. *Vide GRATIA.* Deo desistente ab adjutorio, laborare potes, vivere non potes, xi, 243. Sine adjutorio Dei non potest homo intelligere et obedire oculis et auribus cordis, 784. Adjutorium Angelo et primo homini necessarium, si tunc desisset, non sua culpa recidissent; nunc quibus desit, poena est peccati, xxxvi, 35. Adjutorium Dei si desit, non ideo est excusabile hominis vitium, vi, 324.

ADJUVAT Deus ut faciamus ejus iussa a quo speramus promissa, xxi, 4. Non est durum et grave quod Deus imperat, qui adjuvat ut fiat quod imperat, xviii, 517. Adjuvat non solum sanctificando, illuminando, etc., sed etiam charitatem dando, xxviii, 75. Adjuvat omnes sancti a Deo, sed in us aliis magno videt, viii, 505. Adjutorium duo genera, xxxvii, 47. Adju-

rium sine quo aliquid non fit, et quo aliquid fit, xxxvi, 37. *Vide GRATIA.*

ADMETES rex. Ferunt Apollinem cum Hercule Admeti regis armenta pavisse, iiii, 449.

ADMIRATIO. Admiracionem quamcumque causam, xxx, 267. Admiratio oboritur ex re insolita et desperata, i, 149; xxvii, 425. Non est sine quadam formidine, xi, 223. Quaedam admiracione digna in homine fidei, viii, 242. Quod fides credentium admiratur Christus, nobis mirandum esse significat, xxvii, 425. Admiratio pro laude sumitur, xi, 299, 300.

ADMONERARE aliquam, id est, facere eam uxorem, vi, 259.

ADOLESCENTES paucissimi sunt, qui ab incute adolescentia nulla damnabilia peccata committunt, iv, 100, 101. Adolescentia quoniam vitia adolescent abudare, iiii, 422, 423. In adolescentibus qui dant operam literis, coequentes sunt emulationis et inanis iactantia motus, i, 165 et seq. Adolescentibus præcepta morum traduntur, i, 191.

Αδολογίζεσθαι, quid, vi, 149.

ADORSI interpretatur Dominus eo modo quo solus Deus dicitur Dominus, xxviii, 412.

ADORSI aprino dente extinctus, ii, 290.

ADOPTIO filiorum, xviii, 127. Adoptio consuetudo antiqua in populo Dei, xiii, 404. Adoptiois vinculum ab antiquorum moribus alienum non fuit, xviii, 246, 247. Neque a sacris literis, xviii, 129. Adoptiois varia exempla, xxvii, 246. Adoptiois dicti potest genitrix non tantum charitate, quoniam filium sibi adoptaverit, xiii, 405. Adoptiois lex filios etiam mortalis adoptabat, xli, 522. Adoptiois genus duplex, xxvii, 231. Adoptiois nomen plurimum valet in nostrae fidei sacramento, xxvii, 246.

ADOPTIO filiorum Dei, quae, xvi, 302. Adoptio hominum quomodo fit a Deo, xxviii, 247. Adoptioem parvulorum in baptisinate agnoscebat Pelagiani, xxvii, 450, 457. Dei misericordia et benevolentia homines adoptando, xvii, 409. Adoptio credentium iam facta spirita, non corpore, xvii, 24. Adoptio nostra non erit perfecta nisi in celo, vi,

189. Adoptio et glorificatio hominis non ex meritis ipsius, sed ex gratia Dei, xvi, 217.

ADORARE et rogare non convertuntur, xxx, 71. Adoratio humanitatis Christi, x, 400. Nemo Christo carum manducet, nisi prius adoraverit; et non solum non peccatum adorando, sed peccaremus non adorando, x, 491. Homo fit similis ei quem adorat, xv, 52. Non adorande creaturae unde aliqua similitudo ducitur ad Christum vel sanctos significandos, x, 374. Christianus nullum mortuorum colunt, nihil ut nomen adorant quod facti sunt et conditum a Deo, xxxvii, 293. Adorare in templo et ad templum differunt, vii, 146.

ADQUIRERE quid significat, iiii, 389.

ADRASTES Cyzicenus nobilis mathematicus, iv, 174.

ADREMETUS, xxxi, 392, 393.

ADREMETUS monachi turbantur quibusdam in illis sigillatim praedicatoribus, ut negat liberum arbitrium, Deumque redduntur unicusque secundum opera ejus; non recte intellecta Augustini epistola ad Sixtum, de quo Evulium consuultum, xli, 199, 200. Illius Augustini epistola rescripti Evodius, *ibid.* 198, etc. Augustini epistolam ad Sixtum apud ipsos interpretatur Sabinus presbyter, ne sedatur contentio, xli, 212. Adremetorum monasterii Cresconius et Felix erant Augustinum perreperunt ante festum Paschae, xli, 202. et cum eis alter Felix, et cum eo Pascha egerunt, xli, 204. Augustinus Valentium rogat militare ad se, si a quo se tertius dicebant, xli, 202. scilicet Florus, xli, 200. Florus ad Augustinum venit, xli, 213. cum Valentini literis quibus ab erroris suspicione liberatur, xli, 213. Adremeti monachi, inter se de gratia et libero arbitrio dissidentes, consuevit Augustinum qui ad eos librum super ea re scribit, xli, 570. Librum de Gratia et Libero Arbitrio ad ipsos scribit Augustinus, xvii, 381. Ad ipsos mittit Augustinus quae contra Pelagianum errorem collecta erant, xli, 205. Adremetorum monachorum occasione de *Corruptione et Gratia* prolixi libri, xli, 260.

ASCENSIO (Ascensio). Ascensionis et adventus Spiritus sancti festa traditio recepta sunt, xxxviii, 488.

ASCENSIO Christi pignus nostrae, xx, 362. Non ascendit in caelum, nisi qui inherat Christo, xviii, 492.

ASCENSUS interior in Deum, viii, 190; xii, 43, 59. Incipit ab humilitate, xi, 160 et seq.; xvi, 143.

ADVERSARI, adversarii perhibentur, xi, 408.

ADVENTUS Christi duplex, vii, 197; x, 441; xvii, 315; xxiv, 183, vel in Ecclesia, vel in corpore proprio, xii, 428. Adventus Christi primus et secundus quid differant, xvi, 327. *Vide* CARISTUS. Comparatur inter se duo adventus, x, 480.

ADVENTUM Christi Danielis hebdomadae tractatum significant, non futurum, xii, 92, 112. Ila censent ejusdem propheticae expositoris, xli, 115, 123, etc. Hesychi mens est, xli, 100, 113. An ad utrumque adventum pertineant hebdomadae Danielis, xii, 114. Adventus Christi quae fuit utilitas, xii, 272 et seq.

ADVENTUS Domini ad iudicium, computatis annis ab Adam post septem annorum millia futura a nonnullis creditur, vii, 152. Refutatur haec opinio, *ibid.* Qui dicit Domini adventum citius esse futurum, et qui dicit tardius esse futurum, uterque errat, xii, 106, 138. Adventus Christi optandus, ix, 258. Quomodo, *ibid.* Diligendus et expectandus, xii, 409, 410. Si animus Christianus, utique adventum ejus desiderare debemus: perversionis enim est, si tamen voluntarius, quam diligis, timere ne veniat; potius adventum eius, et timore ne exardaris, xii, 4. Adventus Christi durus est duris, mitis est piis, x, 479. Tribulationes facit Christus ad inflammandos animos desiderio adventus sui, vii, 212. In potestate tua est quomodo expectes venturum Christum: non ideo diffidit venire, ut cum venerit, non te damnet, x, 479. Adventum Domini vere desiderat et expectat, qui pie vivit, xli, 401, 402, 410. Ad eum quisque se preparare debet, xii, 102, 107. Non resistamus primo adventi, ut non expavescamus secundum, x, 441.

ADVERSARIUS occultus grande malum, iv, 22. Adversarius a nobis vincendus ut coronetur, quis sit, xvii, 479. Adversarius auxilio Christi vincitur, *ibid.* 180. Adversarii et nocentes tolerandi ut phrenetici, parvuli et infirmi, xiv, 185. Adversarius tuis cui debes consentire dum fueris in via, quis sit, viii, 36; xvii, 236, 237; xviii, 603, 604; xx, 298; xxii, 13.

ADVERSARIUS est voluntatis tuae sermo Dei, donec fiat auctor salutis tuae, xviii, 604.

ADVERSA quare iustus et iniustus committit, ii, 14, 15, 16. Amatores hujus saeculi crebris inter adversa quam inter prospera cordis aures admoveat veritati, xii, 143. In adversis magis cogitant amatores hujus saeculi evadere unde anguntur quam capere unde curantur, xli, 143. In ferendis adversis constanter, xviii, 581. Adversis in rebus contra Deum non murmurandum, xxi, 14. *Vide* FLAGELLUM, TRIBULATIO. Non deest sibi Deus in adversis, ii, 27, 28. Deus diligi permittit quos diligit, xxxix, 248.

ADVERSITATES temporales necessarie sunt excedente atque perificende virtuti, v, 239. Adversitas, vel supplicia quibus puniuntur peccata vel exercitio-nes quibus diluantur, xxxi, 307. Adversitates temporales a Deo possunt imperari, et propter Deum delectari tolerari, *ibid.* 85. Adversitas donum est momentum Dei, xli, 479. Ad sedes felicitatis aeternae venire non possumus, nisi temporalibus malis exercitiis non defecerimus, xxxix, 82. In tormentis beati dicuntur pati, quae spe beatitudinis adipiscende mala hujus saeculi fortiter perferunt, xii, 243. Adversitas quilibet temporalis facit toleratur, ut aeterna poena vitetur, aeterna quis comparetur, xxxix, 466. Spe beatitudinis adipiscende mala hujus vitae piis fortiter perferunt, xi, 232. Mala saeculi tolerant recti corde, x, 327. *Vide* AFFLICTIONES.

ADVERSITATES quilibetdam utiles sunt, quibusdam perniciosae, xxxix, 84. Adversitas nulla frangit quem felicitas nulla corrumpit, x, 444. Aut quomodo deiecit saeculi hujus prosperitas, xix, 56. Adversitas omnis corporalis atque spi-

ritalis elemosynis et jejunii atque orationibus superande sunt; xx, 83. Adversitas et prosperitas, utraque cavenda est, ista ne corrumpat, illa ne frangat, ix, 506. Adversitates devotissimae cum ceteris tolerandi ut phrenetici, parvuli et infirmi, xiv, 185. Adversarius tuis cui debes consentire dum fueris in via, quis sit, viii, 36; xvii, 236, 237; xviii, 603, 604; xx, 298; xxii, 13.

ADULTATIO est fallaci laude seductio, xi, 335. Falsa laus, xii, 370. Adulatio plerumque homines mactantur, vii, 148. Adulatio comes est omnibus malis, vii, 239. Adulatio oleum peccatoris, xii, 379; xxxi, 168. Nemo gratulator homini qui prosperatur in via sua, cuius peccatis deest ultor, et adest laudator: major haec Domini est, vii, 213.

ADULATOR, xviii, 504; xx, 395. Adulator laudem suam tanquam oleum vendit stultis, xi, 65; xlii, 17; xxxviii, 57. Peccatoribus adulari quantum malum, viii, 428. Adulatione lingue allegant animas in peccatis, delectat enim ea facere in quibus non solum non vitetur reprehensor, sed etiam laudatur, vii, 213. Adulatione trahunt in se, quos ad peccata illectant, et eos tanquam devorant, *ibid.* 148. Adulator aspirator est facti, viii, 428.

ADULTERIS animi pervertunt: inimici litigantes plerumque corrumpit, xxx, 212. Magis amat objurgator sanans, quam adulator ungens caput, xxxviii, 344, 345. Adulatoris lingua plus periculator, quam manus interfectoris, ix, 337. Non timendis comminatos si non amas, ix, 27. Aliqui dicunt bona nostra malo animo, alii mala nostra bono animo: utriusque cavendi, viii, 200.

ADULTERII male utantur corporis bono, xxxviii, 336. Adulterorum membra, et divitum opera, et membra naturae, altissimo violo, et per hoc diabolo subjeta, *ibid.* 262. Adulteri redarguntur, xvii, 248. Adulterantem virum, non propter carnem, sed propter charitatem dolere debet femina Christiana, xvii, 248. Adulterium facta excusatio, xvii, 250. An mulier marito permittente possit misceri alteri viro, et vicissim, xiv, 176. Historia de hac re, *ibid.*

Adultere quantumvis aliqua damnatione, morte tamen non plectentur, ii, 143. Adultera mulier cur non fuerit lapidata, xi, 306. De muliere adultera, xvii, 291. Adulterae exemplis historia in Graecis plerisque numeris non legatur, viii, 403.

Interpretationes mystice Christi mulier adulterae peccatum condonans, xxvii, 97.

Adulter permansit in adulterio ad baptismum non adultatur, xvii, 79, 417. Adulteris penitentibus reite pax datur, xxxix, 205. Antonomi lex contra adulteros, xxvi, 404. *Vide* CONJUGIUM.

Adultere quodam animo, quendam fornicariis, xvii, 304. *Vide* FORNICATIO. Adulter serpens antiquus, viii, 481. Adulter ut ledatur carne corrupta, sic diabolus corrupta mente, viii, 181.

ADULTERIUM, quid sit, xxvi, 251. Unde dictum, xviii, 424. Adulterii malum quam late patens, xvii, 240, 248. Adulterium unde malum conventur, xviii, 278. Adulterium, non ideo malum est quia vetatur lege, sed ideo vetatur lege quia malum est, xxvii, 278. Adulterium duplici praecipio prohibetur, xvii, 229. Adulterio non solvitur conjugium, xvii, 399. Infantes ex adulterio auti non ab hoc peccatoris, v, 493. Adulterinis conceptibus Deus juste animas largitur, xx, 421. Contra adulterium quidam in totum penitentiae locum clausurunt, xxxix, 203. De Adulterio Conjugis liber, xxvi, 368. Adulterium carnis, et adulterium cordis, xxx, 145. Adulterium animae colentis damnum, xvii, 297. Adulterium est amare aliquem hominem pro Christo, xv, 106.

ADULTERIIUM pecuniam erogare, xxvi, 94.

ADVERSITIES, qui causam egit, restituere tenetur, xi, 225, 226.

Advocati nostri sic martyres sunt, ut tamen unus sit advocatus nostrum Christus, xx, 505.

AEDIIUM templi, vii, 486.

AEDIFICATAE duo sunt genera, aut super stream, aut super petram, xv, 13. Edificare in petra, et edificare in arena, quid, xi, 92. Edificant in pe-

tra, qui ad tentationes præparant; adificiant in arenam, qui felicitatem terrenam promittunt, xviii, 11. Edificare aurum, argentum, et lapides preciosos, quid, vii, 37, etc. Nil amantes præter Christum, adificat aurum, argentum, etc. Amantes cum Christo terrena, quæ tamen ei non præferunt, adificat lignum, stipulam, etc. viii, 375, 376. Qui adificat amorem terrenam super fundamentum regni celorum, salvus fiet, sic tamen quasi per ignem, x, 120, 122, 123.

EDIFICATIO civitatis spiritualis, xii, 27. Edificatio et dedicatio domus Dei in nobis, xxi, 201. Edificatio in labore, dedicatio in letitia, xxx, 209.

EDIFICIUM dei sumus, quia qui constituit nos, habitat in nobis, 242. Gratia dei non meritis præceditibus adificatur in locum sanctum dei, ix, 265.

EGER. *Vide EGROTUS.*
EGERIA nympa Pompeii conxor habita, ix, 338.

EGIPCIUS primus rex Assyriorum, lxi, 432, 433.

EGIS, scutum Jovis, xlii, 372. Unde sic nominatur, *ibid.*

EGROTUS alterius quomodo suscipienda est claritas, ut subleventur, xxxviii, 113.

EGROTARE. Nasci hic in corpore mortali, incipere egrotare est, xi, 67. Egrotare et convalescere non æque habet homo in potestate, lxx, 327; xx, 461. Egrotat periculosius, qui se sanum putat, xviii, 371.

EGROTUS. Egrotorum duo genera, xviii, 371. Egrotus et infirmus in quibus differunt, xviii, 14. Eger medico consilium dare non audeat, xlii, 5, 6. Eger agrotatum se odit qualis est, xvii, 247. Ideo concordare incipit cum medico, *ibid.* Eger non exaudiat ad voluntatem, sed ad sanitatem, xx, 312. Egrotus præcepta medici observando, non nisi pusillum fit sanus, xx, 462. Egrotus, qui irritat medicamentum sum nihil est superbius, xii, 394. Egrotatum illicita remedia, xxi, 146. Egrotus sanari volens remedis superstitiosis, fit magis in læto, xx, 519. Egrotus duos facilius læt sanus erit, quam duo egroti se invicem singulos: sic malos facilius

ferunt boni, vii, 130. Egrotos omnes Christus medicus invenit, xviii, 371. Egroti qui remedio pro Christo sanati, xviii, 372. Ad peccatum sumendum exemplo medici Christi invitantur, xviii, 447; xix, 210. Egroti multo in læto diabolus vincentes, xvii, 198.

EGROTI ad piscinam sanatio figurativa, xix, 53, 61, 67.

EGYPTI ex semine Cham oriundi, xxi, 199. Egypiorum regnum floruit Abrahæ temporibus, lxi, 318. Egypcius tradidit litteras Isis, *ibid.* 493, 493, 496. Egypiorum sapientia commentitia, antiquitate posterior est prophetia Abraham, *ibid.* 493, 494. Et Patriarchorum nostrorum, *ibid.* 495. Egypiorum capientes commentitia antiquas refellit, *ibid.* 496. Egypiorum sapientia, maxime astronomia, *ibid.* Egypcius geometricum dilexerat, vi, 118.

Egyptiorum nos circa mortuorum corpora, xxi, 404. Egypcius consulendi corporibus mortuorum præcedit, vi, 34. Egypcius in cœstitum prædicti Thamestius, li, 400, 406. Et hoc accepit a demonibus, *ibid.* 402, 406.

Egyptius pastores abominabiles, vi, 223. Egypcius sacrificia Israhelitarum abominabiles sunt, *ibid.* Egypcius Hebræus proxima dicti, vi, 42.

Egyptiorum plaga decem exponuntur, x, 58; xvii, 923. Egypci car ramis et muscis domiti sunt, xvii, 552. In Egypcius figura presentis sæculi, *ibid.*

Egyptiorum spoliatio male a Paulo reprehensa, xxii, 122. Egypcius ab Isaacis in nutria auri et argenti accensione descriptus, quomodo permissi Deus, xxxviii, 41. Egypciolum dicitur, quis Israhæ absterulerit, ipsi erant debæte, xi, 203. Egypcius spoliatus, figura Christianorum proficiensium ex Ethnicorum scientia, vi, 508. Egypcium submersio in Rubro mari, figura abolitionis peccatorum in baptismo, xv, 301; xvii, 175.

EGYPTIACUS dies, xvii, 418.

EGYPTUS, xvii, 530; xviii, 38; xix, 191. Egypcius terra Cham, xi, 199. Egypcius in Hebræa lingua tenebæus vel tribulatioem significat, x, 54. Egypcius interpretatur Aethiæ, et Iherosam saeculi refert, xli, 335, *ibid.* 244. Egypcius sum,

xxiii, 263, 264. Eductus populus Dei de Egypcio, quid figuravit, vili, 272. Exitus Israhæ ex Egypcio mystice exponitur, xxviii, 239. In Egypcio framentorum copia ex inundatione Nilii, pascuorum veto econtra, vi, 197. Egypcius fugienda ut Deo sacrificium laudis dicitur, xxvi, 18.

EGYPTUS vel **EGYPTUM** interpretatur Fontes, xxix, 94.

ELIANS proconsul, xxxix, 314. Elianus proconsul Africae, xxxii, 449; xxxiii, 28, 89, 150. Quo tempore Felicis cussam adivit, *ibid.* 151. Eliani sententia qua Felix Aputegnasus purgatus et absolutus est, xxxii, 418.

ELIUS diaconus, xxxii, 408.

EMILIANUS, episcopus, xi, 380.

EMILLIUS et **CASTUS** martyres, xx, 504.

EMULARE ut velint iniquos, moventur boni, cum ferore illos, videt, x, 383.

EMULATIO et invidia quid differant, xvii, 137. Emulatio proclivis ad suspicandum malum, xi, 437.

ENEAS. Egeæ pater, Anchises; mater, Venus, vi, 113, 115. Quo tempore Eneas in Italiam venit, lxi, 437. Eneam venisse Carthaginem non est verum, xxv, 20. Eneas, pius appellatur, li, 8. Egeæ domus, id est, Romani, lxi, 239. Eneas, deus a Latinis factus est, *ibid.* 457, 459.

ENIGMA quid, xxxvi, 37. Enigma est obscura parabola que difficile intelligitur, viii, 370. Enigmata valent ad amorem veritatis accendendum, xv, 499.

ENIGMATISTÆ, poetæ vocantur, vi, 466.

ENOS triginta admittit Valentinus, quomodo, xvii, 219. Enigma est obscura parabola que difficile intelligitur, viii, 370. Enigmata valent ad amorem veritatis accendendum, xv, 499.

ENIGMATISTÆ, poetæ vocantur, vi, 466.

ENOS triginta admittit Valentinus, quomodo, xvii, 219. Enigma est obscura parabola que difficile intelligitur, viii, 370. Enigmata valent ad amorem veritatis accendendum, xv, 499.

ENIGMATISTÆ, poetæ vocantur, vi, 466.

ENIGMATISTÆ, poetæ vocantur, vi, 466.

112. Aer, coli et colorum nomen accepit, v, 194, 220, 223. Aer terrensus, coelestis, firmamento pro sua puritate vel inquinatitate deputatur, v, 149, 146, 200, 223, 226. Aer Juniator, xi, 178. Ventus, tonitruum, nubes, pluvia, grandæ, serenitas, sicut in inferiore aëris parte, v, 232, non in sublimiore, *ibid.* 133. Aer comparatione aëris sicut sentitur, *ibid.* 147. Aerem aqua superiorem esse probatur, v, 191. Aer in humidam naturam conversus creditur tempore diluviij, v, 222.

Aer quod gestandis volatibus avium sic accommodatus, v, 147, 226, 229.

Aer alimentum est, xviii, 322. Sine aëre nullus sensus aut motus corporis, v, 385.

Aer est carcer peccantium animalium, v, 232; vi, 449. Acris anima demones, i, 33, 195, qui nos acumie ac subtilitate sensuum superant, non ratione, *ibid.* 33.

AERIANUS quid addunt Ariani, xviii, 237.

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

AERIS a quo Aeriatis, xxvii, 237. Es inventum ante ferrum, li, 341. Ere antiqui colebant terram, *ibid.*

Æstimator integer rerum, quis, iv, 488. *Iuste et sancte vivit*, *ibid.*

Ætas. *Ætates* sunt mundi sex, xv, 138; xix, 64; xx, 342; xxviii, 51; xxx, 592; xxxii, 25. Per sex hydras significatur, xv, 44. Sex mundi ætates ad sex creationis dies comparantur, x, 353. Unde incipiat atque qualibet, et quo finitur, xxvii, 443, etc. Sex illæ ætates operose sunt; in septima speratur ropies, xxvii, 442. *Ætates* per mundi septem dies designantur, xxvii, 442. *Ætates* quatuor ab Abraham usque ad finem sæculi, xxviii, 117. *Ætatem sextam* inchoavit nativitas Christi, xxx, 302. Cuius ætatis sint inæquales, xxvii, 442.

Ætatis gradus, xli, 194. *Ætatis quot gradus*, *ibi* motus salutem, xli, 197. *Ætates duæ*, senectus et senium, ix, 399. *Ætas senioris* et senis quo differant, xxvii, 445. *Ætas* non est, ubi est æternitas, xxx, 409. *Ætas* etsi longa videatur, cum pervenerit, convincitur brevis quia finitur, xli, 15.

Ætates spiritalis, xxx, 145. *Ætates* sex hominis que veteris tui novi, iv, 353. *Ætas* viginii annorum fides significat, vi, 427. *Ætas* nulla ab uberibus philosophis excluditur, i, 18.

Actus quo *Æliani*, qui et *Eumoni*um appellantur, xxvii, 238.

Activa sunt quædam, xxvii, 237. *Omnia stant in æternitate*, xii, 31. In æternitate nec preteritum quidquam est, nec futurum, sed præsens tantum, vii, 417. *Æternitas* non habet quando, xi, 204. In æternitate stabilitas est, in tempore autem variata; in æternitate omnia stant, in tempore alia succedunt, alia præcedunt, xix, 22. *Æternitas* dicitur longitudo dierum, xii, 14. *Æternitas* unus dies, et multi dies, et multi anni, ix, 116. *Æternitatis* dies simul sunt omnes: ilico sciuntur, x, 295. *Æternitatis* dies non venit, neque transit; quia nec hesternum præteritum veniat, nec crastinum urgeat, ni transeat, xi, 311. *Æternitas* in verbo quatuor syllabis constat, in se sine fine est, xii, 494. *Vera æternitas*, ubi temporis nihil est, xv, 264. *Æternitas* quomodo differt a tempore, iix, 12. Quomodo exprimitur in Scripturis, xi, 51.

Æternitas vera solius Dei, xxx, 268. Non eius æternitatis est hic mundus, cu-

jus æternitatis est Deus, xxvii, 418. *Æternitas Dei æternitas* semper solus, xxvii, 297. *Æternitas* Dei sublimitatis est, quæ nihil habet mutabile, nihil præteritum, nihil futurum; nec est ibi nisi est, xi, 52. *Æternitate* misera melior est temporalis felicitas, ii, 389. *Æternitas* non est sine veritate et charitate, xxx, 328. *Æternitas facta* est hominis refugium, ut ad eam de hoc temporis nobilitate fugiamus, x, 286. In celo est æternitas et veritas; in terra duo ista, quod ortum est, et fides, xiii, 398. *Æternitas* quantum ad id quod ortum est valeat, tantum ad fidem veritas, xxx, 319. *Æternitatem aliquando* significat nomen sæculi, xii, 185. *Æternitatis initium* quædam in vicissitudine temporum, vii, 203. *Omnia seculorum spacia* definita si æternitati interminata comparantur, sunt nulla, iii, 79.

Æternitas quærenda, xv, 251. *Æternitatem, veritatem, beatitudinem* omnis homo querit, xxx, 294. *Non est* hic quod querimus, *ibid.* *Ab* omni finisæc sæculi requiescat, qui vult anas æternas, x, 12.

Æternus dicitur cujus temporis finis non est, vi, 49, 131. *Eternum* antecedit tempora, nec clauditur tempore, ix, 431.

In æterno neque quidquam præteritum, neque quidquam futurum, sed quidquid est, tantummodo est, xxviii, 9. *Æternum* hoc vere habendum, quod nullo tempore variatur, ix, 420. *Eternum* duobus modis intelligi potest, vi, 231, 358; xii, 185. *Eternum* quod habet initium, est tantum numerus, xii, 9. *Eternum* dicitur esse non posse nisi quod semper ante se fuisse, falso dicitur Platonicus, ii, 509. *Plato* contraria seussive videtur, *ibid.* *Eternum* omne est immortale, et non contrarium, xxxviii, 8. *Eternum* et perpetuum inter se differre Priscilianista ceussent, xxxix, 430.

Eterna homo non carnaliter cogitanda, viii, 273. *Eternæ* vitæ meritum non apprehendit nisi dono Dei, v, 494. *Ad æternam capessendam* quomodo mens efficiatur idonea, xxx, 319. *Eterno* Creatori adherentes et non æternitate afficiuntur necesse est, iv, 323. *Eternum* ardentius diligatur adeptum quam desideratum, iv,

451. *Eterna* ad fruendum, temporaria præstat Deus ad utendum, xviii, 230. *Eternum* infernum, xxv, 205.

Etruria interpretatur Robustus, x, 298.

Ether. *Etherem* aliud esse, aliud ærem antiqui poetæ volunt, ii, 179. *Ether mobilior* ære, v, 119. *Ether Jovis* datur, ii, 178.

Etherei nigri, quosdam significant in Scripturis, ix, 374.

Etiologia. xxviii, 8.

Etna mons Dammarum flumina evomit, ii, 164. *Etnæ* ignibus ita ferubise mare legitur, ut rupes rerentur, navium pieces solverentur, ii, 162. *Calimenes* urbis tæta vi faville ex Etna erumpentes diruta, ii, 163.

Ætætantes mala, quamvis aliis ad salutem valeat quod fecerint, bona invenire non possunt, vii, 358.

AFFECTIOES nostræ, motus animarum sunt, xv, 547. *Aliud affectio*, aliud affectionalis qualitas, xxxv, 428. *Affectioes* que a Grecis *επιθυσιæ* a Cicerone constantie dicitur, tres sunt, iix, 171. *Affectioes* sunt affectus animi qui a Grecis *παθη*, a Cicerone perturbatioes appellantur, quatuor sunt, iix, 418; iii, 162. *Affectioes* quare Deo et Angelis tribuuntur, eam hic carere, iix, 423. *Animi* præcipue affectioes timoris et doloris habuerunt læta peccatum, iix, 181. *Affectioes* cadere in sapientem dicitur Platonicus, quatuor negant, iix, 418, 419.

Affectioes quædam in animo sapientis admittunt Stoici, iix, 171. *Affectioibus* Christianis non caruit, *ibid.* non tamen ex conditionis infirmitate, *ibid.* *Affectioes* in usus iustitie convertit Christiana disciplina, iix, 421. *Affectioes* omnes recta vitæ rectas habet, perversa perversas, iix, 180. *Affectioes* si nullas sunt, inane recte non vivitur, iix, 178.

Affectioes seu delectationes suas habent etiam ipsa opera, x, 16. *Affectioes* huius vitæ sunt, non future que operatur, iix, 478. *Affectioes* quædam tamen erunt in patria, iix, 180. *Affectioes* corporis tres, sanitas, stupor, immortalitas, viii, 347.

AFFECTIOES humani quasi pedes sunt, xvi, 102. *Affectus* nostri, pedes nostri sunt, xvi, 102. *Affectus* nostri, pedes nostri sunt, xvi, 102. *Affectus* ad

Deum curriamus, non passibus, xxvii, 128. *Vox* non est ad aures Dei, nisi animi affectus, xxv, 499. *Affectus* panitur etiam cum non succedit effectus, iix, 294.

AFFINITAS. *Affinitates* future, etiamsi Adam non peccasset, xli, 470, 488. *Contra* quam alias crederet Augustinus, iv, 391. *Affinitas spiritalis*, iv, 392.

AFFLICTIO. *Afflictionibus* laborant boni, dum hic mali forent, vii, 322. *Quare* boni mali temporalibus affliguntur, ix, 14, 19. *Affligi* in hac vitæ iustus expedit, xxxviii, 140. *Affliguntur* homines ut Deum querant, vii, 72. *Et* ut affectiones suas a terrenarum delectationum fluxu colligant, vii, 86. *Afflictionibus* purgatur et excrescit Ecclesia, iv, 430.

Quibusdam pariter in hoc mundo, ut abundantius torquentur in alio: qui busdam hic non pariter, ut ibi pariter, xv, 244. *Nunquam* immerito affliguntur homines, vii, 86. *VITÆ ADVERSITAS, TRIBULATIO, PROSPERITAS.*

AFRICA levit pars orbis, iii, 318.

Africa dimensio, iix, 318. *Africa* nunc in meridie, xviii, 96; xix, 190. *Africa situs*, xxxii, 263, 264. *Africa* in ordine credendi non est novissima, *ibid.* 257, 258. *Africa* an communiis Orient et Occidentis Africa, *ibid.* 446. *Africa* a Baribus dicitur, xxxix, 520. In Africa fidelibus corniculus auferitur, etc. *ibid.* 367. *African* traditur emisen non potit maculare orbem terrarum, xxxi, 223; xxxii, 445, 446, 447, 451. *Vide* DONATISTÆ, TRADITORES. *Africa* Pelagianis heresi infecta, xxxvi, 167.

AFFRICUS de Christi genealogia scriptus, xli, 523.

AFRICANUS episcopus, xv, 389, 424.

AGAMEMNON rex Mycenarum, iix, 450.

Αγοα et *επιδοα*, quid differant, xii, 279, 293.

AGAPE. *Sacrificia* gentium Christiani non vertuntur in agapes, xxxix, 134.

AGAR ejusque filius, carnalis Veteris Testamenti significatur, iix, 349. *Agar* fugiens a facie Saræ, figura hæresum, xvii, 167, 168.

AGAREST interpretatur Proselitus, x, 184.

AGELLUS Noctium Atticorum auctor,

11, 419. Cujusdam philosophi in maris tempestate perturbationem narrat, vi, 180.

AGORÆZA dea, ii, 182, 187.

AGORA. Agendum nihil quod ratio non approbaverit, vi, 479. Nemo melius ordiat quid agat, nisi qui paratior est non agere quod divina potestate prohibetur, quoniam cupidior agere quod humana cogitatione meditatur, xxv, 511. Quidquid egrets bene age: et laudasti Deum, viii, 33. Actio anime talis esse debet, que tendat ad quietam securitatem, non que augeat inquietum laborem, xi, 337. Actio bona perlicet ad senem per vigilantem otium, xi, 337. Actio quietiorum et quietum beatorum, xi, 311. Ad bene agendum spes non habenda in homine, xxv, 466. *Vide GRATIA, OPERA.* Agere nec perficere bonum sive malum, quid sit, xix, 273. *Vide ACTIO.*

AGI plus est, quam *PEGI*, xxvii, 30. Agitur homines ut agant, xxvii, 131; xxvii, 7. Agis, si agaris; et bene agis si a bono agaris, xix, 106, 336.

AGENTES in rebus duo, cognita Antonii vita, nuntium sculo remittunt, xxv, 182.

AGGREGI, quid et quo tempore prophetaverit, xi, 318; ii, 486. Propheta erat in captivitate Babilonica, xiii, 10. Prophetavit reparationem Jerusalem, *ibid.* Aggei locus vindicator contra Manicheos, xviii, 99. Aggeus non favei Donatistarum schismati, xxxiii, 124, 125.

AGORA, xxxi, 42.

AGILIS et Romanus a Paulino ad Augustinum missi, xxxviii, 355. Ab Augustino cum magna invidiam suscipiunt, *ibid.* 337.

AGRESSUS, xli, 369.

AGNESS virgo et martyr, xx, 431; xxi, 342.

AGNOSCERE in Scriptura aliquando idem sonat, atque tractare habere, xi, 159. Agnoscere Dei multis Scriptura locis, servare est: non agnoscere, damnare est, ix, 102. Agnoscere Deum peccata, pro non agnoscere, ix, 489.

AGOSTUS episcopus Maximianista, viii, 97.

AGNI vel Agne pro tempore partus ovium, vi, 162. Agnus in lacte matris sue non occidendus, propheta de

Christo, vi, 310. Christus agnus Dei pro salute nostra occisus, xxvii, 182. Agnus paschalis figura Christi, vi, 230. Ejus mysteria, xxvii, 185. Agnus significat innocentiam sapientia ruminantis, xii, 386. Agnus immaculatus Christus, quomodo, ix, 177. Agnum sequi quomodo, que ierit proprium virginum, xxvi, 30.

AGOS Christianus, xxv, 480.

AGONISTICI appellati a Donatistis Circumcelliones, xli, 214.

AGONOTRATA dialogus, xii, 428.

AGRI nomine, castella, municipia et colonia vocati soleant, xv, 90. Ager Domini mandus iste, xxvii, 435; xiii, 65. Ecclesia Dei, xi, 271. Ageri Domini cultura, xxvii, 137. Duo in agro clerici sunt qui gubernant Ecclesiam, x, 515; xii, 211.

AGRARIA lexes, ii, 152.

AGRICOLA perdit quod seminat: si perdesca nunc anima, xxi, 476. Agricola peccata, ix, 387. Agricola noster est Deus, ix, 242. Homines vero operarii hujus agricola, ix, 242. Deo quatuor agricola, fructus de eo quod seminavit altera, xi, 64.

AGRICULTURA plurimi delectantur, v, 416. Eius encaenia, *ibid.* 417, 418. Agricultura omnium artium innocentissima, xxvii, 234. In usu esse cepit apud Græcos regnante Argo, iii, 437. Ante peccatum non erat afflictio laboris, v, 413. Agricultura opus allegorice, *ibid.* 417. Agricultura cum auditoribus suis perennit Manichei, in cæteris accusant, xxxi, 127, 128.

AGRIPIUS episcopus Carthagenensis, xxxiii, 20, 21, 22. Predecessor Cypriani, xxxi, 276. Baptizatus ab hereticis non rebaptizandi consuetudinem deseruit prior tenavit, xxxi, 276, 277, 278, 287, 298. Diligentius opponitur, *ibid.* 277. Agrippinus etsi altere sentiret, unitatem non deseruit, *ibid.* 287.

AGRI, quomodo Latine reddi solet, x, 37, 361; xi, 191.

AGROS, iii, 324.

AGUS, xxi, 309.

AGUS dum charitatis, xi, 142; xii, 315 et seq.; xiii, 69. Ab orationis dux jejunitum et elemosyna, viii, 263.

ALABRUCUS, xviii, 383. Romanus evertit, xli, 352. Prima urbis obsidione, non coccovit exante, hanc cladem populo Romano inferi, xxxix, 243. Urbe capta jussit involutos servari qui ad loca sancta confugissent, ix, 3, 10, 56, 61. Milito Alarici humanitas, ii, 61.

ALBA ab Ascanio edificata est, ii, 128. Quo tempore, ii, 438. Alba Romæ mater est proprio quam Troja, ii, 128. A Tullio Hostilio expugnata est, *ibid.* Latinarum reges, post Albam conditam, Albanorum reges dicti sunt, iii, 439. Albanis impie bellum intulerunt Romani, ii, 128. et injuste, *ibid.* 429.

ALBICERUS divinus professione apud Carthagenam, i, 50. Consulens mira quadam et certa respondebat, *ibid.* Interroganti cuidam ut diceret quid anima volveret, Virgili versus eum cogitare respondit, emulqueque versus scorus recitavit, licet inermis, *ibid.* 29.

ALBINA mater Melanie, xxxiv, 110. Albino, Pinians, Melania, etc., xxxix, 428. Alipium et Augustinum per Hieronymum salutant, xli, 144.

ALBINUS acolythus Ecclesie Romanæ, xli, 35, 37, 40, 48.

ALBOS in cute lepra est, non candor, ix, 474.

ALBUA fluvius, in nunc Tiberis, xxviii, 466.

ALBUM ad Deum pertinere dicunt Manichei, nigrum ad hylem, xxviii, 331. Albis vestibus induti post baptismum, xix, 40; ix, 164.

ALCIBIADIS trinitas, iii, 173.

ALCIBIUS pontifex factus, licet a genere sacerdotali esset alienus, iii, 508.

ALCETO furia infernalis, ii, 126.

ALEXANDER rex atque pontifex apud Judæos, ii, 530.

ALEXANDER Macedo Alexandriam condidit, vi, 569. Regnum ejus magnam locis, sed brevissimum tempore, ii, 173. Mirificentissima, iii, 501. sed minime diuturna potentia in Dei templo hostis humolavit, sed non vera pietate, iii, 308. De sororis Doroam ad Olympiadem matrem scriptis, ii, 413; iii, 77.

ALEXANDER vetus hereticus cujus meminit Hieronymus, xxxix, 35, 113.

In Epistola ad Galatas commentariolos reliquit, *ibid.* 53.

ALEXANDRIA regina Judæorum, iii, 509.

ALEXANDRIA civitas, xxx, 380, 421.

ALEXANDRI a vita Dea, quam magna pona, xxv, 334.

ALEXANDRO a sensibus et a spiritu multo, et a bono fieri potest, v, 396. Quoniam discrimine, *ibid.*

ALEXIENSES qui, viii, 543; ix, 106. Alienigenæ qui totam felicitatem non putant, nisi presentem, xvii, 443, 445.

ALEXIA possidentur, cum superbia scientia, quod alienum ab opere: quod alienum est a conscientia, alienum videtur a scientia, viii, 21, 22.

ALEXIENS, est quisquis ex tuis nihil tibi prodest, viii, 381.

ALEMENTUM. Præter cibum et potum, tertium est alimentum verum, xxxv, 347. Alimenta, medicamenta quotidiana, ix, 122. Augustinus a Deo edocuit, ut quomodolibet medicamenta, sic alimenta sumpturus accedat, xxv, 263. Alimentorum sumendorum regula, xiv, 315. Alimentum sola salutis causa sumendum, xvii, 263. Cuius alimentum et ligni vite in paradiso, xxv, 297.

ALLEGORIA, quid, xi, 112; xxxi, 56. Allegorie plures species, xxxi, 56. Allegorie quadruplex, historie, facti, sermonis et sacramenti, iv, 399. Hæc regit in omni allegoria remota est ut pro sententia presentis loci consideretur, quod per similitudinem dicitur, xv, 496. Allegariarum utilitas, etc., xxxviii, 509. Allegoria usus est ipse Christus in Evangelio, xxviii, 10.

ALLELUIA. Tres voces Hebræicæ Alleluia significaciones a prima, Cantate ei, qui est secunda, Benedicite non sinit Deus in unum: tertia, Laudate Dominum, xxiv, 306, 307, 348. *Vide HALLELUIA.*

ALLENARE aliquem, pro interficere, vi, 622.

ALLEGAMENTA contritionum, sacramenta, xli, 304.

ALLOUTYX mystice, vi, 427; viii, 543; ix, 106.

ALLOS fluvius non procal ab Urbe in Tiberim influens, ii, 82.

ALLOS hereticis, xxvii, 225.

Allogia dicitur, cum epulis indulgetur, ut a rationis venante devietur, xxxviii, 390. Allogia est epulis indulgere, ita ut a ratione devietur, xvi, 439.

ALTARE, xxv, 234; xxxi, 390, 391. Altare Christi, *ibid.* 418, 419. Altare ligneum, *ibid.* 370. Altare celeste, quod nemo tangit indignus; et altare visibile, quod multi tangunt indigni, vii, 326. Altare salubre invocandum, quod non accedit impietas ad illud altare, ille solo accedit, qui ad istud securus accedit, viii, 257. Altare erectum super reliquias Stephani, xxi, 143, et super corpus Cypriani, xxi, 121. Altaria Martyribus ipsis non eriguntur, sed Deo, xx, 432; xxi, 143. Ad altare Dei recitatur suo loco martyrum et sanctimonialis defuncte, xxvi, 324. Martires ad altare meliore loco recitantur, xx, 432.

Altaris oblatio, xi, 179. Altaris sacrificium pro mortuis, xxvi, 625. Ad altare fieri memoriam sui desiderat Monica in extremis, xxv, 224. Altare, vel quod accipitur ad altare, xviii, 479. Ex altari desponditur victimæ sanctæ, xxv, 224. Recipitur apud Carthaginensium mens cantandi Psalmos ad altare, xli, 525.

Altare spiritualiter fidem accipere debemus, xiv, 436. Altare Dei cor nostrum, ix, 436.

ATTENDENDUM studium damnatur, xiv, 277.

ATRENTANA in creatura malabiliter movere nos non debent, xxxviii, 190.

ALTITUDO. Nullum corpus est quod longitudine, latitudine et altitudine careat, i, 250, 267. Altitudo corporis atque ditantionis explicatur, i, 250. Altitudo spiritualis, xi, 207.

ATRUS est Deus, et ab humilibus contingitur, ix, 489; x, 391.

AUREUS Thagaste oriturus parentibus primitivus municipalibus, xxv, 124. Corporis statura brevis, i, 129. Altari cognatus Romanicus, xxxviii, 337. Alypius, nate minus Augustinus, xxv, 124. Augustino amicus, Augustinus, xvii, 324. Ab eoque frater cordis sui dicitur, xxv, 202. Alypius Augustini Thagaste et Carthagine in rhetorica aditus, xxv, 124. Alypius a minoribus aditæ magnam virtutis indolem præferebat, xxv, 124. Carthagine ut

fur apprehenditur, sed mox liberatur, xxv, 128. Carthagine spectaculis delictus, a Circus insania revocatur oburgatione Augustini, *ibid.* 125. Romanam venit ante Augustinum ut jus dicat, *ibid.* 126. Alypius fortissimus dormitur corporis Iulicum claudicat solum nudo pede oblerit insolio ausu, *ibid.* 207. Spectaculorum gladiatorum amore incredibili, incredibiliter abreptus est, xxv, 126. Manichaorum superstitione cum Augustino involvitur, *ibid.* 123.

Alypius Mediolanum cum Augustino proficiscitur, xxv, 199. Continentissimè vivit, *ibid.* 133. Augustinum ab uxore decedenda prohibet, quo simul sapientie libere vacent, *ibid.* 133. Assessoris numerum tertium fingitur, xxv, 129, 180. Dum assidet comiti largitionum Italiae narum, epus integrus a potentissimo senatore, et pollicitationibus et minis tentatur, *ibid.* 129. Alypius abstinet se ab ararum pratorium usque prae justitiam amore, *ibid.* 129.

Alypius putat credi a Catholicis non esse in Christo animam et mentem hominis, ideoque ad fidem pigre movetur; at postea errorem hunc Apollinarianis esse intelligit, xxv, 165. Alypius, Augustini ad Deum conversi proposito bono sese adjungit, *ibid.* 195. Alypius secedit cum illo in agrum Cassiacum, ostendendum cum catechumeno, *ibid.* 203. Desputat cum Augustino de finibus bonorum et malorum, *ibid.* 388 et *seq.* Christi nomen literariis illis lucubracionibus inseri designatur, sed postea respiciit, *ibid.* 202. Illic Augustino suam operam confert in edendis libris, de Ordine et de Academicis; interlocutoris personam in istis ita sustinet, ut ipsa epus verba sint, quae literis manudata fuerunt, xi, 38. Alypius remansit Mediolanum nomen inter baptizandos cum Augustino daturus, xxv, 207. Alypius baptizatur, *ibid.* 208.

Alypius Thagastensis episcopus, xxxvii, 169, 173. Alypium papam et fratrem solbat Hieronymus, xxxviii, 414. Ad Alypium Eusebium episcopi Constantinopolitanum Historiam mittit Paulinus, *ibid.* 508. Mittit et panem unum, *ibid.* 303. Alypius abhicationem secu-

li, ob repulsam carnis et sanguinis, et solitudinem laudatus, *ibid.* 318. Alypii historicum Augustinus Paulino scripturæ se sponte, *ibid.* 338. Alypius ad Siliam revertitur, xii, 35. Alypius ad Augustinum Julianum et ejus familiam bonis moribus imbuatur, *ibid.* 4. Alypio et Augustino cohortantibus nuptias jam paratis nuntium remisit Demetrias, *ibid.* 4. Alypius benignissime ac sincerissime accepit a Bonifacio papa, xxxvii, 406. In Alypium multa contentiosa et indigna clamant Hippopenes cum Pinianum ad preslyterium postulabant, xxxix, 436, 443. Juliani calumnia in Alypium, xxxvii, 106. Alypius verus peccatorum Augustini a Juliano dicitur, *ibid.* 177, 178. Augustinus Alypio verbum, Alypius Augustino rerum magister effectus est professione Augustini, i, 137.

AMACROA, xxxi, 419.

AMALEC interpretatur Populus linguens, x, 134.

AMAN, interpretatur Frater ejus, x, 293.

AMARICANTES, vii, 151, 152; ix, 231; xii, 226, 246.

AMARITUDO. Quocumque se converterit anima, in terrenis rebus amaritudinem invenit: unde dulcescat non habet, nisi leveat se ad Deum, x, 190. Amaritudines dulcedini vite temporalis cur Deo miscet, xi, 404; xii, 318. Amaritudines miscet Deus delectationibus etiam innocentibus, ut amorem non habeamus nisi vite æternæ, viii, 223.

AMARUM propheta quid, quæd prophetia non invenitur, iiii, 476.

AMBITIOSORUM miseria, xxv, 122.

AMNIVIVS episcopus, xi, 389, 422.

AMBROSIIUS episcopus Mediolanensis, xxv, 446. Laudatur, xxv, 110. Celibatus epus, occupationes et studia, *ibid.* 417. Ambrosius in literis secularibus et ecclesiasticis eruditus, xxxv, 340. Omni die Dominicæ verbum Dei tractat ad populum, xxv, 417. Ambrosius diligitur a Monica perinde atque angelus Dei, *ibid.* 114. Ambrosius benigne excipit Augustinum qui studiosè ipsum concionantem adit, *ibid.* 110. Ambrosius,

consulenti Augustino quid potissimum de Scripturis legere debeat, quo sese ad baptismum comparet, Isaiam prescribit, *ibid.* 427. Augustinus per Ambrosium conversus et baptizatus, xxxv, 91. Ambrosii ore potissimum Deus Augustinus ab errore liberavit, et per illum ministerium gratiam salutaris baptismi hinc indultus, xxxviii, 407, xi, 150.

Ambrosius persecutus, xxxviii, 440. Ambrosius persecutus a Justina Augusta Ariani patitur, xxv, 428. Exultat plebs in ecclesia major parata cum episcopo, *ibid.* 438. Tunc hymni et psalmi ut caenerent secundum morem Orientum partium non populus moris lædendi tubercet institutum est, et ex illo retentum, *ibid.* 438.

Ambrosius synaxas ad Memoria Marturum prohibet, xxv, 116. Ambrosius corpora SS. Protasii et Gervasi divinitus detegit, *ibid.* 209; iv, 243; xxxii, 275.

Ambrosium adhuc vivum obsecrant demones ut sibi pareat, *ibid.* 224. Ambrosius in observando sabbati jejunio, servandum esse morem ecclesie in quo quisque versatur, respondit, xxxviii, 408, 488, 489.

Ambrosii dilectione Paulinus ad filium inmutatus est, xxxviii, 407. Ambrosium Paulinus patrem suum vocat, xxxviii, 319. Ambrosii presbyter censetur Paulinus, *ibid.*

Ambrosii mors contigit anno ccccviii, quarto die Aprilis, xxxviii, 409.

Ambrosius haereticorum expugnator, xxxvii, 200. Ambrosius Pelagio opposuit, xxvii, 144. Ambrosii doctrina opposita Pelagianis, xxv, 414. Ambrosius peccatum originale agnovit, xxxvii, 175, 337. Neminem sine peccato esse docuit, xxxviii, 540, 541. Ambrosii sententia pro peccato originali, xxxvii, 138, 137. Ambrosii testimonia contra Pelagianos, xxxv, 74.

Ambrosii doctrina tribus Juliani erroribus opposita, *ibid.* 137, 138, 139. Ambrosii fidem et purissimum in Scripturis sensum, non inuenit quidem, teste Pelagio ausus est reprehendere, xxxvii, 175. Ambrosium, si viveret, primum se ipsum, deinde ceteros emendaturum se in materia de peccato originali dicebat Julianus, xxxvii, 364, 274, 275. Am-

brosius quamlibet sanetus, nequaquam auctoritati Scripturæ canonice comparandus, xxxv, 143, 144.

Ambrosius in litteris ecclesiasticis hos quidem emisse speciosus, dicitur a Pelagio, xxxv, 454, 458. Ambrosius Pelagi ore magnopere laudatus, xxv, 143, 146, 148, 187, 188, 189, 226, 240, 241, 274; xxxv, 75, 117, 132, 172; xxxvi, 203, 204, 219, 340; xxxvii, 45, 162, 216, 255, 270.

Ambrosius Mariæ virginitatem defendebat, xxxv, 240. Hanc ob rem Manichæus a Joviniano appellatus, *ibid.* Ambrosius scripsit contra eos qui Dominum professo de libris Platonis contendebant, xxxviii, 362. Ambrosius de Christi iustitia sensus, xxxvi, 226. Ambrosius sententia de videndo Deo amplexit Augustinus, xl, 150. Ad veteris legis interpretationem quasi regulam commendans, sæpe inter concionandum dicebat: Littera occidit; spiritus autem vivificat, xxy, 119. Ambrosius interpretationem Originis in quibusdam secutus est, xxxix, 69.

Ambrosius expositio in Isaiam, xxxv, 74, 75, 76, 77, 93. in Psalmum, xlvi, 93. in librum Jobis, xxvi, 568. in Lucam, xxxv, 93; xxxvi, 454. Ambrosii liber de Isaac et Anima, xxxv, 132. de Sacramento regenerationis seu de Philosophia, xxxv, 132, 148, 163. Ambrosii liber seu Apologia propheta David, *ibid.* 75, 92; xxxvi, 154. Ambrosii liber de Fuga seculi, xxxv, 75, 76, 77, 162. de Arca Noë, xxxv, 75, 137. de Bono mortis, xxxv, 82. Liber de Poenitentia contra Jovinianum, *ibid.* 74, 75. lib. de Paradiso, *ibid.* 150, 151, 160.

AMBROSIANI VERSUS, xxv, 222.

AMBROSIANA basilica, xxv, 209.

AMBULARE secundum carnem et secundum spiritum, xix, 320. Ambulare non secundum hominem, sed secundum Deum, xxvi, 220. Ambulare nostrum, dicitur vivere in liberis honorum operum, vii, 490. Ambulare vitam pignis melius est, quo præter vitam fortiter currere, vii, 440. Ambulans in via fidei, perducit ad speciem, xii, 420.

AMEN, vox Hebræa, xv, 449. Quare

non est interpretata, *ibid.* Quid significet, *ibid.* Amen, idem ac verum est, xxi, 450. Amen interpretatur Verum, non quomodocumque sed mystica religione, xxviii, 412. Amen, ad invocationem sanctissimum respondet populus, xxxv, 499. Amen, fideles Eucharistiam accipientes respondent, x, 423; xxi, 197; xxvii, 412. Amen et Alleluia diebus passionis et resurrectionis Dominice per totum mundum canitur, vii, 299. Amen et Alleluia propter sanctiorum auctoritatem servata sunt, iv, 466. Amen et Alleluia tota erit bestiarum actio, xxi, 284. Amen amen ad aliquid affirmandum assumitur, vi, 302.

AMICITIA quid sit, xxxviii, 19; xxxiv, 406. Amicitia est rerum humanarum et divinarum cum benevolentia et charitate consensio, i, 78; xli, 385. Amicitia mutuo amore constat, xxvi, 6. Amicitia simul habet moribus confisi, v, 152. Amicitia vera ex charitate eternitatis et veritatis manat, xl, 230. Non est vera amicitia, nisi eam Deus agglutinet inter ipsi herentes charitate, xxv, 69. Amicitia in usum qui in Christo fideles est, xxxiv, 406. Illa est lex amicitie iustissima, ut sicut non minus, Ita non plus quisque amicum, quam seipsum diligat, xxv, 421.

Amicitia nullus repudianda, xxxviii, 115. Amicitia hominis parum prodest, et quandoque multum nocet: secure opulenti amicitia Christi, xii, 491. Amicitia offerenda his qui cum a nobis pectore non auferunt, xxxviii, 113. Illud in amicitiam receptum possuimus dicere, qui omnia consilia nostra refundere audeamus, xxxviii, 115. Temperarium benevolentia iudicium cavendum est erga eum, cuius nominis bona statim apparent, xxxvii, 416. Ab amico non solum vitanda sit, xxxviii, 113. repellendus, cujus primo nominis mala innotescunt, xxxviii, 115. Sine fide de amicitia non constat, xxvi, 6. Amicitia amor amat quod non videtur, xxii, 43. Amicitia alia consuetudinis, alia rationis, xxii, 42. Amicitia an propter se solum vitanda sit, xxxviii, 113. Amicitia an sit gratuita, xxvi, 43. Amicitia non pensanda temporalibus commodis, sed gratuito amore putanda, xl, 230. Amicitia pereunte, coniubiorum,

cognationum et affinitatum vincula in amico non servantur, xxvi, 6. Amicitia simulata nihil amari, iv, 92. Amicitia res plena timoris et sollicitudinis, iv, 27.

Amicitia malorum inimica, xxv, 42. Amicitia mundi hujus, fornicatio est a Deo, *ibid.* 19. Amicitia civium Babylonia cum affectus; vide ne iniquitatem delectatæ Babylonie, et obliviscaris Jerusalem, x, 275. Miser est omnis animus victus amicitia rerum mortalium, xxv, 71.

AMICUM nihil est homini sine homine amico in quibuslibet rebus humanis, xxxix, 467. Bene quidam dixit de amico suo: Hominum animos meo, xxv, 73. Amicus nullus inter iniquos, x, 348. Amicum ille veraciter amat, qui Deum amat in amico, aut quia est in illo, aut ut sit in illo, xxi, 203. Amicum propter Deum amat qui Dei amorem amat in amico, xxix, 84. Amicus amicum in Deo coritus habet, xxxvii, 371. Solus nullum charum amittit, qui omnes in illo chari sunt qui non amittitur, xxv, 75. Amicus falsus peior aperto inimico, xxxlii, 235. Falsi amici exprobratio, *ibid.* 336. Jude falsi amici proditio, *ibid.* 337. Beatus qui amat Deum et amicum in Deo, et inimicum propter Deum, *ibid.* 75. Amici veri iudicium, si in religione consentit, i, 78. Amici non sunt, qui in rebus tantum humanis consentiunt, xli, 386. Inconstantia eius qui ex charitate amicus est non timenda, xxxix, 48.

AMICORUM veritas et bonorum fides non ficta et mutua dilectio consolatior in hac vita, iv, 26. Amici oburgare metuentes, plerumque minus utiles quam inimici jurgantes, xxxix, 45. Amicus ne admoveat amicum, verecundia impellere non debet, xl, 237. Amicus non omnibus qui parent, nec omnibus qui verberant inimicus, xxxix, 174. Nilis se probat amicum quemadmodum oneris amici portatio, xxxviii, 112. Amicorum vivere non amanda, xviii, 88. Amicus malum suadens, xviii, 380, 381. Amici boni ad bonum, et mali ad malum nullum vultus, xviii, 438. Amicus hominis veraciter esse non potest, nisi fuerit ipsius primitus veritatis, x, 228. Amicus recti non est qui

mallet id quod rectum est non iuberi, ix, 279.

AMICUS et inimicus nunc vix dignoscitur, xviii, 86. Amici bona volutus non videtur, sed creditur, xxv, 4. Nec benevolentia eius constat sine fide, xxvi, 5.

Amici mors amara, amarior multatio, iv, 27. Quid in morte amicum vere consolatur, iv, 27. Prodest aliqui, cognoscere qua amara et tristia sunt erga charissimos nostros, xl, 235.

AMICUS Dei non efficitur quisquam nisi purgatisimum moribus et sincera charitate, xxvii, 419. Si voluntatem Dei nosse quisquam desiderat, fiat amicus Deo, xxxii, 418.

AMICUS media nec interpellat ut det tres panes ad reficiendum amicum, xviii, 574.

AMISSIOREM rerum quas habet natura, devitat, v, 431. In amissione rerum temporalium, nihil perit sanetus, vi, 19.

AMISSE aliqui dicitur, qui speratum non accepit, v, 368.

AMBRASIE ex Loth propagati, vi, 509.

AMBREDERA, xxx, 419.

AMMON interpretatur Filius populi mei, vide Filius mortis, vi, 614; x, 434.

AMMONIUS episcopus, xxxv, 103, 120.

AMMONIUS medicus, ix, 243.

AMO. Amare, quid sit, xxxviii, 21. Non amicus aliquid nisi pulchrum, xxxv, 72; v, 393. Amat homo unde se notat fieri beatum, xxvii, 414. Amari incognita an possunt, xxx, 399, 401, 430, 431, 434, 505. Qui amat, non laborat, xvi, 18. Non omnia quibus attendam est diligenda sunt, iv, 434. Quod amas ad tempus, aut subducitur tibi, aut subducitur illi, xxi, 488. Sine dolore non pereunt, quæ cum amore posseda sunt, xxxviii, 220; xxvi, 145. In seculo non est quod possit amare Christianus, xxxvi, 125.

AMATORIA patriæ nostræ cantanda, non vetera, x, 252.

AMATORIBUS lubrici, ut sint formosae fallaces, non curant reprehensores veritates, vii, 478.

AMATE DEUM, nihil melius invenitur, xxi, 286. Ad amorem Dei, magnum in-

citamentum ex Christi incarnatione ductum, xxvi, 154, 488. *Vide* AMOR. Amari Deus non potest, nisi habeatur, xvii, 453. Deus continet eum amat, habetur, xvii, 453. Amatus Deus super parentes, xxi, 64. Amatus est Deus gratis, xix, 417; xxi, 476. Amare Deum gratis, pietas est, xviii, 480. Amare gratis Deum, quid sit, viii, 506 *et seq.*; xvii, 449; x, 209; xii, 237. Amare Deum gratis, hoc est de Deo Deum sperare. Ipse sufficit tibi; praeter illum nihil sufficit tibi, xxi, 197. Si adhuc propter nos times Deum, nondum amas quem sic times, xvi, 568. *Vide* CHARITAS, DILECTIO. Id quod nihil est aliud habere quam nosse, non potest desse dum amat, xxxviii, 21. Praeceptum dil gendi Deum toto corde, nullum vite nostrae partem relinquit quae vacare debeat, iv, 434. Amore iste fluviio comparatur, *ibid.*, 434.

Amandus Deus propter ipsum, et proximus propter Deum, xxi, 203. Amare aliquem hominem pro Christo, adulterium est, xv, 106. Amamus Deum de Deo, xvii, 454; xxi, 448. Novit Deus in iniquoque nostrum, et odisse quod fecimus, et amare quod fecit, xvii, 349. Amat Deus sum, etiam in viliosis, vel sanatione beneficium, vel damnatione iudicium, xvi, 349. Quantum nos Deus, et quales dilexerit, cur necesse est cognoscere, xv, 294.

Anat recte proximum qui agit etiam ut ipse toto corde, tota anima, tota mente Deum diligit, quare, xxx, 407, 409. Quinam et proximum et se ipsoz juste diligit, xxx, 403. Amare non sic debentur homines, quomodo gulosi turbos, xvii, 549. Amamus homines in quibus est aliqua scintilla charitatis, et contra, xiv, 428. Unde amatut aliquis qui pulatur iustus et non est, xxx, 421. Bonos imitare, malos tolera, omnes ama, xxv, 547. Amandi nondum iusti ut sint; qui iam sunt, ardentius diligendi, xvii, 542. Quid in his diligendum, xvii, 547. Amimus plus amatut quam corpus etiam in alio homine, xv, 350. Non opus est ut qui amat, excitet ad opem amato ferendam, xvi, 31. Amari cupiebat Augustinus non in se, sed in Christo, xiv, 462. Amari et superio-

res ab inferioribus amari, xxv, 489. *Vide* AMARE, AMOR.

Amat semper se et sum corpus homino, iv, 434, 438. Praecipuus est modus homini quod se et corpus suum diligit, iv, 437. Anarese, et negare se, xxi, 176.

Amas charitate quidquid bene amas, xvii, 372. *Vide* AMIGITIA, AMOR, DILECTIO. Tanto sumus dilectione pleniores, quanto saniores sumus a tumore superbie, xxx, 407.

Amandi inferiorum modus, xxi, 490. Amamus factus mundus, anari non desinit, xxi, 111. Amor mundi si habetur; non est quinret amor Dei, xvi, 472. Amando Deum efficitur dii: amando mundum, dicimur mundus, xxx, 41.

Amor pondus est, quo animus fertur quocumque fertur, xvii, 371, xi, 218; xii, 48. Amor hoc animis, quod pondus est corporibus, xxxviii, 507, 508. Amor manus anime, xix, 67. Pes anime, vii, 209. Amor cursus est, viii, 196. Amor vacare non potest, vii, 441; xii, 23. In eo quod amatut, aut non laboratur, aut et labor amatut, xviii, 362. Amor a dolore an vacare possit, viii, 126. Amoris vultus, xxi, 25.

Amor omnia salva et immania prorsus facilia et prope nulla efficit, xviii, 285. Amore dura quaeque mitescunt, xviii, 285.

Amore traditur animus, xv, 299. Nihil est tam ferreum atque durum, quod non amoris igne vincatur, xxvii, 519. Nulla major ad amorem invitatio, quam prevenire amando, xxv, 489. Amor ipse an amandus est, xxxviii, 21. Amor ipse quo bene amatut quod amandum est, ordinate amandus, vii, 568. Amor ipse amatus, vii, 47. Amoris vicissitudo in amato quaritur, xvii, 455. Is robur maxime animum solemus intendere quas amamus, i, 505. Quando quisque quod amat, habere videtur, felix vocatur: vere autem felix est, non si habet quod amat, sed si ad id quod amandum est, viii, 542. Amate, sed quid amatis videte, viii, 441. Nihil aliud curae debet quomodo vivatur, nisi ut quod amandum est eligatur, xviii, 517, 518. Amor anime. *Vide* ANIMA. Amor ad omne recte factum, et

ad omne peccatum amor et timor ducit, x, 98, 99. Ex amore suo quisque vivit, vel bene, vel male, xxviii, 266. In hac vita virtus non est, nisi diligere quod diligendum est, xii, 238, 240. Amor cum pravus est, vocatur cupiditas ut libidō; cum autem rectus, dilectio vel charitas, vii, 209. Amor et dilectio non differunt, xxvii, 575.

Amor aut ascendit ad descendit, xii, 43. Non praecipitur amor nisi Dei et proximi, iv, 434. Amor Dei et proximi finis et plenitudo Scripturae, iv, 448. Amor verus quo ordine comparatur, xxi, 491.

Amari se jubet Deus ab homine; et nisi faciat, imatur ingentes miseriaz, xv, 7. Summo amore ad Deum tendere jubetur, xxvii, 500. Quia novit Deus hoc nobis prodesse ut amemus eum, laudando se, amabilem se facit, xii, 446, 447. Deus sagittat cor amantis, ut adjacet amantem; sagittat et faciat amantem, xi, 551. Virtus ad beatam vitam ducens nihil omnino nisi summus amor Dei, xxvii, 508. Omnia nobis dicitur ut Deum amemus; nec cessant dicere omnibus ut sint inexcussibiles, xxv, 231. Ad amorem Dei excitat mundi pulchritudo, xii, 476, 484.

Amor Dei ex toto corde est cultus Dei, vera religio, recta pietas, debata servitus, iv, 458. Pietas cultus Dei est, nec colitur ille nisi amando, xi, 41. Summa et vera sapientia est in praecipio illo primo, *Diliger, etc.*, xi, 41. Amos vastissimum Deo incensum, ii, 457. Amor gemus columbae, xiv, 482. Ananimum mustum sunt piae lacrymae contribulorum, x, 153. Nec amor noster erga Deum sine spe est, nec sine amore spes, nec utrumque sine fide, xvi, 100. Qui recte amat, recte credit et sperat, xxvi, 173, 174. Melior est animus cum obliviscitur sui pra charitate Dei, xxvii, 412. Deus praecipue et solus diligendus, quia nihil eo melius, xi, 239. Modus anandi Deum est modo sine amore, ex Epist. Severi, xxxix, 387. Non possimus metiri, ut sciamus quantum desit nobis amoris ad id quod est, xvi, 370. Totum exigit te qui fecit te, xvii, 457.

Amor Dei gratuitus spem mercedis non tollit, xxi, 221. Sicut qui gratis amat Christum, sic impii gratis oderunt, xi,

258. Amore casto colendus est Deus, viii, 506, 559; ix, 457, 209. Minus Deum amat, qui cum Deo aliquid amat, quod non propter Deum amat, xxi, 260. Quod non propter se amatut, non amatut, *ibid.*, 436. Castus timor venit de amore, xii, 130. Timore non perit amor, ubi castus est timor, xi, 596. Amor causa cor homin recte facit, xxvii, 461; xxxv, 321. Amal Deum omne quod potest amari, sive sciens, sive nesciens, xxv, 414. Amare Deum plene non possumus quia eum non videmus, xii, 484. Quem cognoscere volumus, prius plene charitate diligamus, xxvii, 522.

Amor Dei facit praesentem, xii, 239. Amor Dei facit ut mors non modo contematur, sed etiam desideretur. Qui solum Deum amat, invictus est, iv, 889, 390. Ibi est locus quieti imperturbabilis, ubi non desitit amor, sed ipse non desitit, xxv, 77. Stans in terra, in caelo est, si diligas Deum, x, 189. Amando, cor ad Deum levatur, x, 189. Quanto plus amaveris, tanto plus ascendes, x, 153. Amando Deum ascendis, amando seculum eadis, xiv, 103. Nondum cor ipse est amator Dei, qui eligitur in affluentiis honorum secularium semper esse, et faciem Dei non videre, x, 196. Necesse est ut parum diligam Deum, qui non ab illo, sed a se ipso hominem se arbitratur effectum, x, 75. Amore Dei nolle laborare, quam plaudendum, xxvi, 362. Amore perficitur, amore denique in eo quod revelatum fuerit permittatur, xxvii, 513.

Amorem Dei non donat nisi ipse Deus, nec alter nisi per Christum, iv, 191. Non amatur Deum nisi per Spiritum sanctum, xvii, 163; xxvii, 402. Quo nisi Deo plenus est, qui plenus est dilectione, xxx, 407. Quis venietur laudari, nisi qui sinceriter amat? xi, 41, 237. Amor in Deum tum appare, si amatut luera Dei, xxi, 13. Argendum est ut ceteri nobiscum Deum amant, x, 438. Amor Dei praecipuum civitatis coelestis, amor sui principum terrenorum, xii, 214. Amor Dei in homines commendatur, xvii, 488. Amat semper Deus, sive blandiatur, sive minetur, xxxi, 65. Amoris Christi erga sponsam pignora, Spiritus sanctus et sanguis, x, 539. De

solo amore Christi in nos certi sumus, xi, 49. Unde probari queat, an Christus ametur, xii, 429.

Amanti Deum nec temporalium penarum, nec imperialium legum, nec gehennarum timor est necessarius, xi, 458. Amor christianus Deo, humanus timor regibus deditur, xxxv, 437. Si omnes humane actionis motus ad Dei et proximi amorem referamus, mundsbilimur, i, 509, 510. Dilectionis Dei virtute homo inferiora ordinat nec ab eis sordidatur, i, 541.

Amor proximi. Vita bona et honesta non alimur formatum, quam cum diligitur Deus et proximus, xxxix, 517; xl, 41. Anima tenet ordinem, se ipsa tota diligens quod supra se est, id est, Deum; socias autem animas tanquam se ipsam, i, 541. Non diligit proximum tanquam se ipsum si non ad bonum, ad quod ipse tendit, addicit, xxxvii, 324. Si placent anime, in Deo amantur et ad eum rapiuntur, xxxv, 78. Discit amare in creatura Creatorem, et in factura Factorem, ne teneat te quod ab illo factum est, et amittas eum a quo et ipse factus es, viii, 192.

Amanulus homo secundum Deum, quia et te ipsum sis dehes diligere, xii, 356. Proximum sicut se ipsum diligit, qui eum ad similes Dei dilectionem quantum inest perducit, xxxix, 473. Regula dilectionis proximi est ut que sibi quisque vult bona provenire et illi velit, et que sibi nociva mala non vult, et illi nolit, iv, 390. Qui diligit proximum, agit quantum potest, ut salvus corpore salvisque animo sit; quodque ad animam pertinet, ut primo timeat, deinde diligit Deum, xxvii, 527. Cum omnibus quos pariter diligit homo prodesse malit, iniustus est, iv, 394. Non sic ab homine homo diligendus est ut diligantur affines et cives, propter necessitudines temporales, quas odisse oportet, *ibid.*, 391. Amare hominem, ut ex eo aliquid temporalis voluptatis aut commodi cupias factum et detestabile vitium est, *ibid.*, 390, 391. Facile est malos odire, quia mali sunt; rariorem esse diligere, quia homines sunt, xi, 208. Precepto diligendo Deo et proximo, non littere philosophorum, non leges civitatum compa-

randas, xxxix, 547. Hominem recte diligere non novit, quisquis eum non diligit qui hominem fecit, xii, 386. Illud maxime timendum est, ne se quisquam credat, contempto proximo, ad Deum quem diligit esse venturum, xxvii, 524, 525. Nullus certior gradus ad amorem Dei, quam hominis erga hominem charitas, i, 512; xxvii, 525. In amore proximi sunt quasi canabala charitatis Dei, *ibid.*, 525.

Amor hominis in hominem, alius rectus, alius perversus, xxxi, 41. Amoris liciti gradus, *ibid.* Amor parentum, xi, 253. uxoris, xviii, 380; xi, 254. filiarum, xviii, 485; xi, 254. Inhumannum est non amare in homine quod homo est, sed amare quod filius est, iv, 391. Amemus Dominum, amemus Ecclesiam ejus; illius sicut patrem, istam sicut matrem, x, 283.

Amor inimicorum. Cur Dominus præcepti diligendos inimicos, et odio habendos parentes et filios, xli, 489. Qui inimicum odit, is odio se ipse graviter vastat, quam aut inimicum vastet, aut ab inimico vastetur, xxv, 26.

Amores duo, sociali et privati, v, 531. Amores omnes prius sunt in hominibus de se, et sic de alia re, xxi, 490. Qui se diligit, non solum esse vult quam beatus, ii, 437. Solus se novit diligere, qui Deum diligit, xxvii, 523. Se spiritaliter diligit, qui ex toto quod in eo vivit, Deum diligit, iv, 336. Nisi diligit Deum nemo diligit se ipsum, xxxix, 473; xii, 405. Timori et amari velle ab hominibus non propter Deum, misera vita est, et fœda jactantia, xxv, 274. Duo tantum præcepta charitatis data, quia homo et Deum et se ipsum eodem dilectione diligit, xi, 240. Amor sui non diu subsistit in se, sed cito in vanis evanescit, xviii, 518. Sibi placentes multum Deo displicent, xxv, 279. Amicus si placet sibi, tanto fit minor, quanto se cupit esse majorem, xxvii, 412. Amor sui perversus, verius est sui contemptus, xi, 176. Amor sui, causa cur a Deo ad infima deflectitur, xxx, 486, 487. Amor sui prima hominis perditio, xxvii, 517. Amor privatus et superbia, fontes malorum, v, 530. Amor sui animam turbat, iii, 143.

Amor Dei et amor sæculi opponuntur, xviii, 348, 397; xix, 67; xxi, 253. Amanandus est solus Deus; omnis vero iste mundus, id est, omnia sensibilia continentia, utendum autem his ad vitam necessitatem, xviii, 517. Creatura si diligitur ab homine qui diligat Deum, fit penalis dilectori suo, iv, 341. Amor Dei, amor proximi, charitas dicitur. Amor mundi, amor hujus sæculi cupiditas dicitur, vii, 441. Vita que sunt in amore, iv, 21. Amor rerum vanarum et noxiarum peona prima peccati, iv, 282. Amor rerum inordinatus, nisi ipse res in vilis, iii, 73. Peccatum ipsum non amatur, sed ipse inordinatus amor creature est peccatum, xvii, 430. Amor sæculi non compatitur amorem Dei, xviii, 507. Amor Dei minuit amorem creature, et contra, xv, 363, 444. Amor temporarius vite rerum non expugnatur nisi aliquo suavitate æternarum, v, 516. Amor rerum terrenarum visum est penarum spiritualium, xviii, 620; xxi, 105. Amas sæculum, absorbet te; amatores suos vorare novit, non portare, xviii, 348. Amorem eorum, que fortiosus sentuntur, compatriscent interiora, vii, 30. Amore subducitur homines creaturis, et subit judicare non possunt, xxv, 233. Deus jubet nos tolerare, non amare peccatum, vii, 425. Amore rerum etiam concessarum adificatur fornum, stipula, etc., x, 120 et seq. Amanare res noxias periculis miseret, miseriores, vii, 342. Proprius Deus, cum male amamus, negat quod amamus; iratus dat amanti quod male amat, *ibid.*, 342. Cum id amamus, quod vult Deus ut amemus, procul dubio daturus est nobis, vii, 342. Amor mundi laboriosus, xxvii, 397. Amorem perniciosissimum rerum corporarum vera et divina philosophia monet frenare, xxxvii, 256. Que renedia contra amorem rerum vanarum et noxiarum Deus opposuit, iv, 388. Amorem suum ab eo quod abesse a se invito potest, distinguere nilitur Augustinus, xxxviii, 257.

Amor vultus et amor noxius, xxi, 489. Amor illicius, xxi, 885. Amor tartarus, xii, 356. Deum esse amorem turpis et vilio favens finit libido, xxviii, 515. Amoris impuri vis, xviii, 347; xii, 381. Amor turpis quantas molestias ha-

bet, xi, 85. Amor immundus in ima præcipit, amor sanctus ad superna levat, xii, 23. Quisquis amat carnaliter, necesse est ut cum zelo pestifero ariet: ad amor superbum sine zelo, vii, 525. Amor corporum cum animis mortuum, dulce viti, xxxviii, 376.

Amanando bonum, nos meliores efficiamus, xii, 446. Tales sunt homines, quales sunt amores, xviii, 517. Non facium bonos vel malos mores, nisi boni vel mali amores, xi, 239; xxi, 409.

Amores duo contrarii possunt esse in homine, vii, 47.

Amor egenus et indignus ita diligit, ut rebus quas diligit subiciatur, v, 165.

Amor est gratior non proliens ex indigentia, xvii, 489.

Amor justus castus, unde prokatur, xii, 518. *Vide* Timor. Amor justitie, non pœne timor, innocens parit, x, 367. Amore lex impletur, non timore, xvii, 436; x, 298. Amore et timore differunt homo novus et vetus, et utranque testantur, xvii, 245, 448. Amor inflammat, timor humiliat, x, 98. Ex ipso amoris vario officio virtus quadrupliciter, xvii, 508, 522. *Vide* Libertas, TESTAMENTUM, LEX, CHARITAS, HOMO, ODIUM.

AMORREI interpretantur Ambricarios, xii, 246.

Amos propheta, quid et quo tempore prædicit, vii, 469, 472. Amos propheta eloquentia quam sana, v, 63.

AMPHILOCHIUS episcopus, xl, 389, 424.

AMPHIBATREX, xviii, 104; 105; xii, 53.

Amphiphœtrum isidorum gladioliorum, xii, 426. Amphiphœtri cruenta certamina, xvii, 446.

AMPHIPHONIA fabula, iii, 448.

AMPHILOCHIUS quid sit, xxviii, 48.

AMSATI vallis, xviii, 202.

AMULUS frater Numitoris, iii, 459,

460. Expulso fratre Albe regnavit, ii,

131. Amulius decimus quartus ab Enea rex in Latio, iii, 438.

AMUREX, oleum, xvii, 310, 336.

AMYGDALIS. Ad Mariam accommodatur verba Salomonis de amygdalo,

xxiv, 304.

ANXYSTAS ocellus decimus rex Assyriorum, iii, 444.

ANZABAS quid sint, ix, 450; xi, 844.

ANACHORITARUM institutum laudatur, xxviii, 524.
 ANALOGIA quid, xviii, 154; xxviii, 9.
 ANANIAS et uxoris ejus salutis spiritali, morte corporali consistit Petrus, xxxi, 197. Hac corruptio non fuit severior, xix, 241. Ananias et Saphira credendum est quod post hanc vitam pepererit Deus, xix, 241.
 ANANIAS. In Hebraica lingua Ananias Oris dicitur, xxiii, 260, 269. Ananias jubetur Sanctum adire, *ibid.* et 280. Salus ab Adama baptizatur, 262.
 ANASTASIS, suscitatio; *ἡσθησεως*, resurrectio, vi, 6.
 ANASTASIUS pontifex Romanus, xxxii, 69. Anastasio papa Rufinus libellum oblati, xi, 320.
 ANASTASIUS episcopus Maximianista, viii, 91.
 ANATREMA unde dictum et quid significet, vi, 46.
 ANATREMATIZARE mortuum Cavillanum portans Augustinus, si criminia in eum oblata probatur, xi, 442.
 ANAXIAS est orienis, xxiii, 175.
 ANATOMICAM artem continet ars medicinalis, xxxiv, 372.
 ANATOMICI medici, iv, 294; iii, 234.
 ANAXIMENES clericus (Sisinnius, Martyris et Alexandri) a gentilibus occisus, v, 5.
 ANAXAGORAS auditor Anaximenes, xxxv, 303. Quid de rerum causis sensit, ii, 363. Solem esse lapidem ardentem non vero Deum dixit, iii, 498. Mentem Deum esse dicit, xxxix, 378, 379, 380.
 ANAXIMANDER auditor et successor Thalesis, ii, 362. Quo tempore claruit, iii, 468. Quid sensit de rerum principis, ii, 363. Mundos innumerabiles admisit, *ibid.*
 ANAXIMENES discipulus et successor Anaximandri, iii, 363. Quo tempore claruit, iii, 468. Aërem Deum esse credidit, xxv, 292; xxxix, 377. Aëri infinito rerum causas tribuit, iv, 365. Anaximenes Deos ex aëre ortos credidit, ii, 363. Contra Anaximenes et Anaxagorae sententiam de Deo Cicero disputat, xxxix, 379.

ANGELIUS pater Æneæ, ii, 143.
 ANGELUS Martini rex apud Romanos, iii, 133; iii, 467. Rex quintus, *ibid.* 484.
 ANGLIA et servi non sumus, xii, 48.
 ANGOLE extructa memoria Stephani ante ipsius corporis detectionem, xxx, 156.
 ANTONIUS et Antonia, vi, 519.
 ANTOBATHARUM mos, xxxv, 483.
 ANDREAS. Apocrypha Scripturae sub nominibus Andreae et Joannis, xxii, 367.
 ANDREAS ex insula Capraria (monachus), xxxviii, 469.
 ANDROMEDIS seu Hermaphroditi, iii, 900; v, 249.
 ANDROMEDIS Hectoris uxor a Pyrrho in Greciam adducta, eique nupta, ii, 126.
 ANDROMEDA uxor Persei, in culum post mortem recepta, iii, 449. Stella nomine Andromeda appellata, *ibid.*
 ANKIOS Ægyptus ad quem scripsit Porphyrius ut de diversitate demonum doceretur, ii, 470.
 ANGARIA. Jussio indicat loquendi angariarum, xxiii, 66. Angaria beata que unilatrem trinitatem perducit, *ibid.* 67.
 ANGELUS. Angelorum nomen laicus acceptum, xli, 484. Angeli Latine Nuntii, xv, 278; xvii, 63, 217, 486. Angelus, Latine Nuntius, officii nomen est, non nature, xi, 145; xii, 238. Angelus natura spiritus est; cum mittitur, fit Angelus, xi, 145. Angeli, spiritus rationales, celestibus corporibus presidentes, xxvii, 183.
 Angelorum creatio, v, 415. Per lucem primo die facta intelligitur, v, 424. Angeli non sunt coeterni Deo, nec tamen passi vicissitudinem temporum, xvi, 323. An Angeli poterint semper esse, iii, 81. Angeli de substantia Dei geniti, secundum Manichæos, xxviii, 404. Et post Christum a Patre geniti, xxxi, 297. Manichæorum error de Angelis post Christum a Patre genitis refulsit, xxxii, 290.
 Angeli quondam creati sunt, iii, 17, 37. Angelorum creationem non evidenter expressit Scriptura, iii, 16, 57. Angelica creatura prima omnium creata est, v, 310. Quare, *ibid.*

Angelica natura dies est primitus creatus, v, 327. Angeli quomodo creati aut Deo non coeterni, si semper fuisse intelliguntur, iii, 86, 87. De Angelorum creatione quibus conditionibus licet disputare, iii, 55.
 Angelorum origo, informatio, et beatitudo, a Deo trinit, iii, 41. Nihil melius instituit Deus quam Angelos, iv, 227. Angelorum pulchritudo, xvii, 335. In Angelis prima omnium creatura est sapientia, v, 286. Angeli beati, sapientia creata, xv, 333, 334. Angelos Deus creavit simul es et condens naturam et largiens gratiam, iii, 74. Angeli secundum aliquod temporis spatium, non prius fuerunt tenebræ, iii, 92. Angelos sanctos sine Dei amore nunquam fuisse credendum est, iii, 75. Angeli adhaerent continuo luci creati, v, 294. Ex quo creati sunt Angeli ipsa verbi æternitate pã et sancta contemplatione perficiuntur, v, 201. An omnes Angeli æqualis felicitatis ab initio creati, iii, 25.
 Angelorum cognitio matutina et vespertina, iii, 50. Quamquam Angelorum cognitio dicitur vespertina et matutina, v, 326. Dies et vespera, v, 286. In Angelis cognitione dies vespera et mane, v, 290, 291, 311. Quomodo, *ibid.* 294. Non tamen inde ignobilior ista cognitio, v, 291. Lucem creatam et se in illa videntur Angeli in puncto creati, v, 294. Angeli in ipso Verbo Dei prius noverunt rationes æternas creaturam deinde in ipso creaturæ, v, 286. Angelica cognitio in creatura non remanet, sed creaturam refert in laudem Dei, v, 286, 287. Sexta repetitione Angelicæ cognitionis matutine et vespertine, consummata est universa creatura, *ibid.* 287. Dies vespera et mane an simul in cognitione Angelica initio creati et nunc, *ibid.* 292, 293. Angeli non tantum in Deo morant quod absconditum est, sed etiam hic eis apparet cum efficitur, v, 328. Angeli quomodo Deum Trinitatem cognoscunt, iii, 49. Angeli consensissima contemplatione Verbi Dei, sunt omnes dies quam fecit Dominus, v, 286, 287.
 Angeli creaturam melius norunt in Verbo, quam in ea ipsa, iii, 50. Ordo

quo Angeli operati Dei noverunt, v, 294, 299. Angeli in Deo veritatem incommutabilem vident, et secundum eam suas dirigunt voluntates, v, 439. Angeli nostræ rei colorum cognitionis nostras, etiam si nolimus, noverunt; nos autem ipsorum nisi ostendatur, nescire non possumus, v, 602. Quomodo sensibilia cognoscunt, v, 201. Angeli unde temporalia et mutabilia creantur noverunt, ii, 426. Angeli nunquam in futurorum cognitione falluntur, ii, 447.
 Angelis numeratus est, quod homini videtur infinitum, xli, 507. Angelis cognitio temporum et mutabilium vis est, ii, 426. Ineffabili modo de actibus suis æternam veritatem tantquam legem incommutabilem consultant, x, 70, 71. Quomodo veritatem Dei consultant, xxxviii, 214. Angelis sive bonis, sive malis Deus loquitur auribus modis, xvii, 280. Quomodo illi loquatur, v, 440.
 Angelorum omnium natura bona, iii, 60. Angelica natura ipso vitio quo misera est, optimam se institutam docet, iv, 228. Angeli natura mutabiles, xxx, 334; iv, 337. Angeli mali, si non a Deo mali sunt conditi, sed peccando facti sunt mali, xxxix, 266. Recedentes a summo bono, xxxv, 371. Angeli cum libero arbitrio creati, iv, 228. Angelorum bonorum permansio, malorum causa, per liberum arbitrium, xxxvi, 40, 35. Quare Deus liberum arbitrium malis Angelis non ademit, cum præciseret eis illo male usuros, iv, 228.
 Angelorum genera duo secundum Porphyrium, iii, 497. Genus duplex Angelorum additum esse non habetur ex Scriptura, v, 536. Inter Angelos bonos et prevaricatores, vel præsentia, vel opere, Deus dividit, iii, 55. Angelorum diversitas non ex natura, sed ex voluntatibus et cupiditatibus, ii, 60, 62. Bonorum et malorum discretio quomodo facta, iii, 32. Angelorum societates duæ, una bona, altera perversa, ii, 56. Angelorum bonorum et malorum discretioem significari aquam discretarum nomine quendam putant, iii, 58.
 Angeli prevaricatores quatenus ante